

IS VIENOS, Austrijos, žinios praneša, kad Josef kardinolas Mindzenty sunkiai susirgo ir buvo perkeltas iš Budapešto kalėjimo į Hoke Tatra kalnus, Čekoslovakijoje, prie Lenkijos sienos. Laikraštis Neue Wiener Tageszeitung sakė, kad kardinolas nuteistas kalėjiman komunistų teismo už išdavystę, yra po dviejų rusų specialistų gydytojų priežiūra.

— IS TEL AVIV, Israeliaus pranešta apie didelę maisto krizę didžiausią kiek turėjo per savo tris nepriklausomybės metus. Per paskutiniū du mėnesius, Israelis pradėjo atjausti peireitos žiemos sausrą, o maistas pirtas Jungtinėse Valstijose pereitą pavasarį jau baigėsi. Pagelba Israelui dabar svarstoma Suv. Valstijų kongrese ir tuojaus bus sukelta lėšų iš Israeliaus bonų vjaus. Kadangi imigrantų plaukimas nesustoja į Israelių, maisto klausimas visuomet bus aktualus, nes vis reikia jo daugiau negu galima pagaminti.

SAN FRANCISCO konferencijoje, prezidentas minėjo apie stebuklingus ginklus, galinčius panaikinti civilizaciją. Jisai greičiausia turėjo mintį neįmanomo greitumo lėktuvus ir nustatytus šovinius, kurie bėga tiek pat greitai ar greičiau. Šie lėktuvai ir nutaikyti šoviniai gali nešti atomines bombas, hidrogeno bombas ir radio bombas, taipgi skystą ugnį, kurios kareiviai labai bijo ir kuri gali sunaikinti dirbtuves. Šis karas yra instrumentų karas, kur instrumentai kontroliuojami išlavintų vyrų.

— TRIJŲ dienų Darbo Dienos šventėje automobilių nelaimėse žuvo apie 700 žmonių, nors Tautinė Saugumo Taryba pranašavo 390 mirčių. Oras buvo šaltas ir lietingas, keliai vistiek užkimšti milijonais automobilių, kurių skaičius vis didėja.

MILFORD, N. J., žymus imigrantų rašytojas Louis Adamic rastas negyvas su persauta galva. Jo garadžius sudegintas ir namas apdegtas. Federaliai agentai tyrinėja įvykį, nes rašytojas neturėjo jokios priežasties atimti sau gyvybę. Jisai ilgą laiką bijojo, kad komunistų slapti agentai jo nenužudytų. Jo sekretorė, ponia Ethel Sharpe matė jį penktadienio vakare ir jis buvo gerame upe ir užsiėmęs su savo naujos knygos rašymu. Policija rado čenklų, kad Adamic buvo nužudytas.

— TOPEKA, Kansas valstijoj upės po kelių dienų smarkaus lietaus vėl užtvino ir apie 9,000 gyventojai bėgo iš savo namų apsemtų vandens. Topeka miesto majoras Kenneth Wilke įsakė žmonėms išvykti į saugesnę vietą. Oro pranašautojas sakė, kad lis dar kelias dienas.

PRASIDĖJO DIDELĖS SKERDYNĖS KOREJOJ

Aštuntos Armijos Štabas, Korėjoj. — Jungtinių Tautų kareivių pulkai, po 18 dienų atkaklaus kovojimo paėmė kalno viršunę rytiniame centraliniame fronte. Komunistų pulkai ant to kalno išsiskirstę bėgo nuo puolančių amerikiečių kareivių palikdami daug badaujančių ir sužeistų kareivių prie kelio. Komunistai neteko 26,000 vyrų šioje kovoje.

Vakariniame fronte, tūkstančiai kiniečių paremti tankais apsupo alijantų vieneta netikėtai, bet po 18 valandų išsilaisvino. Ne mažiau aštuoni komunistai buvo paimti nelaisvėn. Jungtinių Tautų pėstininkai ir lakunai sakė jie užmušė virš 400 iš 3,000 puolančių kiniečių.

Priešo jėgos Korėjoj buvo sustiprintos su dideliais skaičiais kaukazu kareiviais iš

Rusijos satelitų Tautų Europoje. Taipgi priešas laiko oro jėgą iš 1,000 karinių lėktuvų, Mandžurijoje. Laikė paliaubų konferencijos pertraukos, nauji komunistų pulkai buvo perkelti arčiau kovojimo zonos. Šie pulkai apsiginklav artilerija, tankais ir šarvuotais sunkvežimiais. Apie 5,000 kaukazu kareivių su 70 tankais stovi Kumčon apylinkėje, tiktai 10 mylių į šiaurę nuo Kaesong. Šie savanoriai kareiviai susideda iš specialistų ir technikų, iš Europos satelitų kraštų Europoje, taipgi rytinės Vokietijos. Rytiniame fronte komunistai neteko 10,500 vyrų, o iš viso ten yra 83,000 vyrų. Fronto linijose priešas turi apie 40 divizijų ir 30 divizijų rezerve, iš viso 700,000 kareivių.

BALF Pirmininkas Stengiasi Gauti Lengvatų J. V. Ir Kanados Naujakuriams

BALF pirmininkas kan. prof. J. B. Koncius, neseniai aplankė Kanadą, kur smulkiai susipažino su tenyškėniu lietuvių naujakurių gyvenimi ir problemomis. Tarp kitko jis patyrė, kad daugelis Kanadoje gyvenančių lietuvių naujakurių norėtų aplankyti savo artimuosius gyvenančius Jungtinėse Amerikos Valstybėse, tačiau Amerikos imigracijos ir konsularinės įstaigos stantčios tokias sąlygas, kad retam pasiseka gauti leidimą įvažiuoti į Ameriką. Ryšium su tuo BALF pirmininkas parašė memorandumą J. V. Department of State, J. V. Ambasadoriui Ottavoje ir kai kuriems Amerikos konsulatams Kanadoje nurodydamas, kad visi naujakuriai jau daugiau nei vieną kartą buvo saugumo sumetimais išskryninguoti dar prieš atvykimą į Kanadą ir kad tokiems asmenims leistų savo artimuo-

— MINISTERIS Dr. Ernest Kolb, atvykęs iš Austrijos pereitą savaitę, sakė, kad jo kraštas pradėjo atsigrębtį po karo. Austrija turėjo nuostolių laike karo už \$400,000,000, gi sunaikinta namų vertė \$200,000,000, kurių pataisymas kainavo \$100,000,000. Be to, 120,000 sužeistų laike karo ypatų reikalauja valdžios paramos. Ministeris Kolb pareiškė, kad Austrija viena nebūtų galėjus sustiprėti, bet ačiu

sius aplankyti Amerikoje be jokių ypatingų suvaržymų. Šalia to, daugelis Jungtinėse Amerikos Valstybėse gyvenančių naujakurių nusiskundžia, kad Amerikos karo pramonės įmonės, nors ir reikalingos darbo jėgos, negali priimti darbams neseniai Amerikoje apsigyvenusiu naujakurių, dažnai net ir specialistų, jei jie nėra Amerikos piliečiai.

Tuo reikalu BALF pirmininkas parašė J.A.V. prezidento Trumano patarėjui Mr. John R. Steelman pramanydamas tą potvarkį peržiūrėti ir sumodifikuoti ta prasme, kad ištikimieji Amerikai naujakuriai be ypatingų varžymų ir kliudymų galėtų gauti darbus Amerikos karo pramonėje ir tuomi prisidėti prie Amerikos krašto apsaugos stiprinimo. Ta proga pirmininkas nurodė, kad daugelio naujakurių sunų jau dabar tarnauja Amerikos kariniuose daliniuose čia ir užsienyje.

Amerikos pagelbai, buvo galima padidinti ūkio ir pramonės gamybą ir tas padėjo atsigrębtį. Austrija gerai supranta stiprios Europos reikšmę šiomis pavojingomis dienomis.

— UŽSIENIŲ Taryba išreiškė Vokietijos užsienių reikalų ministerijai padėką už greitą Lietuvos užsienio pasų vizavimo sutvarkymą, o taip pat padėką Vokietijos vyriausybei už jos iniciatyvą steigti baltų institutą.

J. VIZBARAS—Sudavas

LIKIMINIS LIETUVIŲ TAUTOS KRYŽKELIS

(Tautos šventę 8-tąją rugsėjo minint)

Vytaute Didis, galiune Tėvynės! Tu garsas dienų—milžinų...! Maironis

1430 m. rugsėjo 8 d. Vytauto Didžiojo laikų Lietuva buvo pasiekusi aukščiausią savo galybės laikotarpį. Istorinėje Luchų pilyje, Vytauto sukviesti, suvažiavę visi žymiausi anų laikų Europos valdovai, Vokietijos ir Konstantinopolio imperatoriai, totorių Auksinės Ordos Chanai, daugybė įvairių šalių kunigaikštelių, didikų ir bajorų.

Didysis Lietuvos Kunigaikštis VYTAUTAS

Erdviose pilies salėse puotauja svečiai, garbindami Didįjį Lietuvos Kunigaikštį Vytautą, stebėdami jo turtingumą, vaišingumą ir Lietuvos galybę. Stipriausia to laiko Europos valstybė — Lietuva negali likti kunigaikštija. Jos didžiam valdovui Vytautui reikia karaliaus karunos, pasiūlo Vokietijos Imperatorius Zigmantas. Šį Imperatoriaus pasiūlymą rennia visi Europos valdovai ir Lietuvos bajorija. Šia proga Vytautas ir sukvieta į Lucko miestą Europos didžiūnus, kad galėtų įvykdyti visą gyvenimą siektą politinį sumanymą: vainikuotis Lietuvos karalium ir padaryti Lietuvą nepriklausomą nuo pietų kaimyno—Lenkijos.

Jogailas (Lenkijos karaliaus) didžiūnai išsigasta tokio Vytauto sumanymo. Kas liks iš Lenkijos, atsiskyrus Didžiosiai Lietuvos Kunigaikštijai?

Kad sutrukdžius šį Vytauto sumanymą, Jogailos ponai slaptai apleidžia Lucko suvažiavimą. Tačiau tas nepalaužia Vytauto valios—vainikuotis. Lietuva turi būti karalija—to nori ne tik pats Vytautas, ir visa Lietuvos bajorija, bet ir didieji Europos Valdovai.

Karūnacijos diena paskiriama spalio mėn. sostinėje—Vilniuje. Su pakelta nuotaika skirstosi iš Lucko suvažiavimo Europos svečiai, pakviesti į puikias karūnacijos iškilmes Lietuvos sostinėn.

Pietų kaimyno klasta sutrukdė Vytautui tapti Lietuvos karalium. Popiežiaus iš Romos siunčiamas vainikas pietų kaimyno klasta buvo pagrobtas. Šio smūgio nepernešė Didžiojo Lietuvos valstybės kurėjo širdis. Palaužtas nepasisekimo Vytautas miršta 1430 m. spalio 27 d., sulaukęs r0 mt. amžiaus. Su Vytauto mirtimi baigėsi Didžiosios Lietuvos Kunigaikštijos, siekusios nuo Baltijos iki Juodųjų

jurų, galybės laiko tarpis. Lietuvių tauta, likusi be vado atsidurė KRYŽKELĖJE.

Į Vytauto Didžiojo genijaus sukurtą Lietuvos valstybę pradeda veržtis svetimos įtakos ir agresingi kaimynai. Lietuvos viršunės — bajorija, susižavėję svetima kalba ir kultūra, išsižada lietuviškos kalbos bei savų valstybinių tradicijų ilgainiui sulenkėja ir žūsta savo tautai.

Bėgo šimtmečiai, keitėsi Europos istorinis ir politinis veidas. Lietuvių tauta, savo valdovų parduota kaimynams, kasdien vis sparčiau žengė prie savo išnykimo.

Tačiau ne visa lietuvų tauta paklydo vingiuotuose istorijos kryžkeliuose. Pasisavinusių svetimą kalbą ir rubą, Lietuvos bajorų dvaruose, nešdami sunkų baudžiavos jungą, gyveno nenu-tautėję, sveiki lietuviška tradicija ir kalba Lietuvos kaimiečių luomas.

19 amžiaus liberalinių Vakarų Europos idėjų dvasia pasiekė ir Lietuvos sodžius. Vargstančiame ir svetimtaučio dvarponio išnaudojamame Lietuvos valstietų pakilo tautinis atbudimas. Dūkanto, Valančiaus, Baranausko raštų išjudintas Lietuvos sodietis, kyla prieš Lietuvos išnaudotojus ir pareikalauja savo teisių į švietimą ir rašta gimtąja kalba.

Nepatiko caristiniam Lietuvos valdovui tautinis Lietuvos budimas. Kruvina kazoko nagaikarmino savo įtūžimą Kražių Skerdynėse, o liūdna knygnešio rauda šalo Sibiro taigose. Nors didelis buvo Lietuvos koriko Muravojovo įtūžimas, paremtas žandaro kumščia ir kazoko bizūnu, išnaikinti visa kas lietuviška, tačiau dar didesnis buvo pasiryžimas Lietuvos šviesuolių pakelti savo tautą naujam gyvenimui.

Visi Lietuvos budeliai pralaimėjo. 1883 m. į kylančią lietuvių tautą, prablyta Tėvynės atgimimo patrijarkas Dr. J. Basanavičius su savo "Aušra", o tautos Daktaro Vinco Kudirbos "Varpas" savo galingu gaudimu jau kelia Lietuvą į kovą dėl amžinos teisės nepriklausomai gyventi. Šių

kontrakta Electric Boat kompanijai pastatymui atomiškos jėgos submariną. Tuo pačiu laiku Atomiškos Energijos komisija pranešė, kad atnaujino penkiems metams kontraktus, pagal kuriuos General Electric kompanija užlaiko du atomiškus centrus, Hanford Washington ir Knolls Atomic Power Laboratory, Schenectady, N. Y. Prezidentas Trumanas San Francisco mieste trečiadienį pareiškė, kad Suvienytos Valstijos turi stebuklingus naujus ginklus galinčius kaip atomiška bomba. Tas pasakymas buvo priežastimi spėjimų kokių naujus karinius išradimus prezidentas turėjo mintį.

Prieš dvi savaites, laivy-nas pranešė, kad suteikė

dvejų vyrų, lietuviško sodžiaus vaikų, išjudinta tautinio atgimimo banga, galinga apima visą kraštą, sukelia ir įtraukia į Lietuvos atkūrimo darbą visą lietuvišką šviesuomenę, išsisklaidžiusią po Rusiją ir Europą.

Pasaulinis 1914 m. karas rado Lietuvą, nors ir Rusijos valdžioje, tačiau tautiniai susipratusių ir siekiančių valstybinės nepriklausomybės. Didžiojo karo epopėja baigėsi, Europos galiūnų sostai griuvo, Lietuvos sodžiaus jaunimas griebėsi ginklų ir, tėvynės meilės vedini, širvintų — Giedraičių, Radviliškio bei Klai-pėdos mūšiuose atsiskaitė su Lietuvos priešais. Pirmųjų savanorių kraujo auką, sudėta ant Tėvynės laisvės aukuro buvo laidas, kad Lietuva tapo Nepriklausoma Valstybe.

Praėjo vos du dešimtmečiai Nepriklausomo ir kuribingo Lietuvos gyvenimo. Vis greičiau pradėjo sukintis istorinio tautų likimo ratas. Raudonasis Kremlius voras, prisidengęs tautų laisvinimo skraiste, pasinaudojęs politinėmis aplinkybėmis, įvedė į ramų mūsų kraštą savo raudonasis gaujas. Naujus Lietuvos vieškelius išardė. Kremlius valdovo tankai, puikiuosius sesių darželius išmindę mongolų batai. Visas kraštas paskendo liūdėsy. Visas kas buvo sukurta per dvidešimtmetį nepriklausomo gyvenimo, turėjo žūti naikinančioje azijatų jūroje.

Pro mūsų akis prabėgo šurpūs trėmimų į Sibirą vaizdai. Praveniškių, Rainių, Panevėžio žudynių ir kankinimų pasibaisėtinos scenos. Maskvos diriguojamam azijatų siautimui nebuvo ribų, žudyti ir griauti tai, kas lietuviška.

Šio istorijoje nežinomo tautų naikimo siaubo vejami, mes atsidurėme už tėvynės ribų ir pasklidome po pasaulio kontinentus.

Tegul ši, Didžiojo Lietuvos Valstybės Kurėjo Vytauto šventė, mus tremtinius, išblaškytus po pasaulį sujungia ir vieningai pastato prieš bendrą tikslą: Lietuvos laisvinimą iš bolševikų vergijos.

JUNGTINĖS VALSTIJOS UŽSAKĖ PIRMĄ ATOMIŠKOS JĖGOS LĖKTUVĄ

WASHINGTON, rugp. 6. —Oro Jėgos valdininkai pranešė, kad pasirašyta kontraktas su Consolidated Vultee Aircraft korporacija pastatymui pirmo atomo varomo lėktuvo pasauly. Ko vo mėnesį, buvo pasirašyta kontraktas su General Electric kompanija dėl atomo energijos motoro varyti šį lėktuvą. Kontraktas buvo padarytas su Vultee firma, kuri stato pasaulio didžiausią bombnešį — B-36 kas bus naujo lėktuvo pavyzdys. Šį naują atomiškos jėgos lėktuvą pastatyti gal ims penkis metus.

Prieš dvi savaites, laivy-nas pranešė, kad suteikė

LIETUVIAI AMERIKOJE ir PASAULYJE

CHICAGO, ILL.

Kapit. Balswick Užsitar- navo Naują Vieta Chicago Policistų Tarpe.

Chicago Policijos Kapitonas William Balswick (Balsevičius) gavo pranešimą laišku nuo Policijos viršininko Timothy O'Connor, kad nuo liepos 1-mos dienos kapitonas yra jo pagalbininkas (Aid to Police Commissioner). Nors Balswick jau seniai užima tą vietą, bet dabar gaus daugiau užmo- kesčio. Tas jo oficialis titulas reiškia, kad jo įsakymai bus pildomi taip pat kaip ir komisieriaus ir jis yra viršininkas visų kitų kapitonų.

Lietuviams yra garbė tame, kad Policijos viršininkas — paskyrė lietuvių, kaip savo pagalbininku. Kapitonas O'Connor yra airių kilmės gimė Chicagoj, 1893 metais ir augo pietinėj dalyje miesto. Įstojęs į Chicago policiją 32 metai atgal, budamas teisingas, nuoširdus atlikdavo savo darbą širdingai, niekad nesėmėgines tapti turtingu greitu laiku, kaip kiti daro, tai policijos viršininkai žino, kad mūsų lietuvių rekordas yra nekludomas.

Paskutinius kelis mėnesius Balswick buvo paskirtas išvalyti vieną iš aršiausių dalies miesto (Chicago Avenue Station), ir tai atlikęs sugrįžo atgal į savo pareigas. Neapsant kur ir kokį darbą dirba kapitonas, su jo visa dra yra detektyvas Phil Krause, Chicago lietuvis, kuris buvo Notre Dame Universiteto Futbolo žvaigždė ir mokytojas to sporto. Jo brolis yra Edw. Krause, Notre Dame Universiteto atletikos direktorius dabartinio laiku.

Kapitonas Balswick nesitolina nuo lietuvių. Ji galima dažnai matyti lietuviškose parengimose, dažniausia su teisėju John T. Zuris, su kurio yra artimi draugai.

John Jakubs

ELIZABETH, N. J.

žymus Lietuvis Vargoninkas

Worcester gerai žinomas muzikas Jonas Čižauskas jau šeši metai vargoninkauja garsioj St. Michaels vokiečių bažnyčioj, Elizabeth, N. J. Šiomis dienomis tos bažnyčios vargonų pagerinimas galutinai užbaigtas. Kainavo pus ketvirto tuksantčio dolerių. Vargonai pastatyti tos pačios kompanijos kaip ir šv. Patriko katedroj New Yorke. Yra trijų klaviturų, 52 balsų, varpai — "chimes", harfa ir t.t. Meistras apkainuoja vargonų vertę — šiandien yra \$50,000.

St. Michaels didysis choras, kuris skaitomas vietinių laikraščių geriausias bažnytinis choras visoje apylinkėj, dažnai kviečiamas (apmokamai) kitų tautų bažnyčiose iškilimėms.

Muz. Čižauskas yra pasižymėjęs, kaip gregorioniškos muzikos ekspertas. Kelis kartus jau grojęs Newarko vyskupo bažnyčioj pamaldoms. p. J. Čižauskas yra kviečiamas šio mėnesio pabaigoj vargonais išpildyti dalį koncerto vienoj svetimtaučių bažnyčioj, Pensylvanijoje.

Nors p. Čižauskas kitataučių bažnyčioj vargoninkauja, vienok nepamiršta savo tautos muziką. Trečiadieniais vokiečių bažnyčioj virš du tukstančių maldininkų lankydami Panelės Švenčiausios Noveną, klausosi vargonais grojant "Mariją, Mariją".

Didysis choras sekmadieniais artistikai pildo Lietuvos Eucharist. Kongresui komp. Naujalis parašytas mišias ir kitų lietuvių kompozitorių lotyniškai išverstas giesmes.

Vokiečiai parapijiečiai myli ir gerbia muz. J. Čižauską, o jis sako, labai patenkintas savo vieta, gi labiausiai savo klebonu, kuris supranta ir myli gerą muziką.

Pakeleivis

BALFO Pirmininkas Aplankė Kanados Lietuvius

Jūsų korespondentas šiomis dienomis aplankė tik ką grįžusį iš ilgesnės kelionės Kanadoje BALFO pirmininką kan. prof. J. B. Končių. Nors iš kelionės gerokai pavargęs, pirmininkas savo darbo kabinete jau dirbo prie darbo stalo, ant kurio buvo nemažai įvairių raštų ir laišku. Pasisveikinę ir keleta minučių pasikalbėję bendrais reikalais, ėjome prie reikalų.

Gerb. pirmininke, kaip pavyko Jūsų kelionė Kanadoje? — paklausiau. — Kelionė buvo gana gera visais atžvilgiais; aplankiau lietuvius Montrealyje, Toronte, Hamiltone, St. Catherine, Ottawo ir kitose vietose. Ten kur anksčiau buvo tik saujelė lietuvių, dabar lietuvių vispomeninė veikla gražiai buvusi ir aiškiai jauti naujų lietuvių jėgų norą ir pastangas pasireikšti naujosios gyvenimo sąlygose. Neabejoju, kad Kanadoje lietuvių sėkmėms net tik pavyzdinai sutvarkyti savo gyvenimą, bet taip pat efektingai pasireikšti visuomeniniame lietuvių veikime.

Savo kelionėje, tęsė pirmininkas, stengiausi pamatyti daugiausia lietuvių, o geriausias budas buvo šventadieniais, kai jie laisvi nuo darbo susirinkdavo į pačių suorganizuotose bažnyčiose ir salėse. Ne tik jiems laikiau šv. Mišias, sakiau pamokslus, bet privačiai kalbėjau jų susirinkimuose, namuose, darbotvėse.

Kaip tvarkosi lietuvių aplankytose kolonijose ir koks jų sudomėjimas likusiais Vokietijoje ir kituose Europos kraštuose lietuvių tremtiniais?

MONTREALYJE yra įsikūrę apie 3.000 tremtinių. Jie susispietę apie savo religijos — katalikus židinį — savo parapiją. Iš anglų parapijų išsinešimoje didelę rolę, jie ją paverė bažnyčia, o antrame aukšte gražiai įrengė kleboniją. Klebonauja jezuitas tėvas J. Kubilius, neseniai atvykęs iš Paryžiaus, puikiai kalbąs prancūzų ir anglų kalbomis.

Bendrai čia, mokėdami gerai prancūzų kalbą, kai kurie tremtiniai puikiai susitvarkė, gavę geras tarnybas. Taip, pavz. keletas moterų dirba bankuose kaip raštininkės ir mokyklose kaip mokytojos. Tremtinis D. Jurkus patekęs į banką net buhalteriu.

Privati iniciatyva taipgi klesti: tremtinių čia yra jau ne tik namų, bet ir valgyklų ar maisto produktų savininkų. Jaunimas čia gavo progos patekti į aukštąsias mokyklas ir gilinti savo studijas.

TORONTE prisiglaudę per 5.000 tremtinių. Lietuviška parapija čia buvo ir prieš jiems atvykstant, bet jai tepriklausė vos apie 200 žmonių. Klebonauja tremtinis kunigas P. Azubalis. Kadangi dabartinės bažnyčios patalpos yra per mažos, tai nusipirko miesto centre gražų sklypą ir namą ir dar šį rudenį statys bažnyčią, kuriai lietuvių inžinieriai ruošia planus. Prie bažnyčios ketinama įrengti didelę salę susirinkimams ir kultūrinėms pramogoms.

Torontas laikomas didžiausia tremtinių kolonija Kanadoje. Čia lietuvių turi savo atstovų, pradedant universitetu, kuriame dėsto chemikas dr. Zubrys ir medicakas dr. Jasutis, baigiant net namų statybos kontraktoriu — jaunu ir energingu J. Rope. Dauguma betgi dirba fabrikuose, kaip ir kituose miestuose. O privačių įmonių taip yra: 8 valgyklos — restoranai, 3 siuvyklos, 3 kirpyklos, 10 maisto produktų krautuvės; 5 lietuvių dirba, susidėję su anglais real estate įtaigose.

Torontas laikomas didžiausia tremtinių kolonija Kanadoje. Čia lietuvių turi savo atstovų, pradedant universitetu, kuriame dėsto chemikas dr. Zubrys ir medicakas dr. Jasutis, baigiant net namų statybos kontraktoriu — jaunu ir energingu J. Rope. Dauguma betgi dirba fabrikuose, kaip ir kituose miestuose. O privačių įmonių taip yra: 8 valgyklos — restoranai, 3 siuvyklos, 3 kirpyklos, 10 maisto produktų krautuvės; 5 lietuvių dirba, susidėję su anglais real estate įtaigose.

RYŠIUM su Amerikos spaudoj kilusia polemika dėl Būsimojos Rusijos imperialistinių siekimų lietuvių grupė prie Free Europe išdėstė savo nusistatymą ir iškėlė jį paskelbti "The New York Times". Prie lietuvių pareiškimo prisidėjo taip pat estų bei latvių atstovai. Vokietijoje tuo reikalu ukrainiečiai rengia konferenciją, kurioj bus duotas mokslinio pobūdžio atsakymas į visas tas rusų užmašias.

HAMILTONE tėra vos apie 1,500 lietuvių tremtinių, bet jie ypač pasižymi savo solidarumu lietuviškiems reikalams. Tautos Fondui jie paskyrė šiemet 900 dol. ir BALFui, mano lankymosi proga, sudėjo ir iškėlė atvežti centran 483 kan. dolerius. Taipogi centran prisiuntė 2,000 svarų drabužių, o skerdyklos savininkas J. Kazameckas 100 svarų lašinių paukojo Vokietijoje esantiems tremtiniam, tardamas: "Išrinkiau juos specialiai lietuvišku būdu, noriu, kad jie mano tautiečiams primintų Lietuvą". J. Kazameckas savo įmonėje laiko 10 darbininkų, taipgi tremtinių, o miesto centre turi mėsos produktų krautuvę. Dar yra tenai kitų laikomos 3 maisto gaminių krautuvės, 2 valgyklos ir kirpykla.

Lietuviška parapija čia gyvuoja jau 3 metai. Klebonauja kun. J. Tadaraukas, atvykęs iš Švedijos. Bažnyčia stovi rezidencijoj sekicijoje ir gražiai sutvarkyta. Čia lietuvių neturėjo daug rūpesčių. Patalpas gavo iš vyskupo, tiesa, apleistas, net veikiai atsiremontavo ir salę sutvarkė.

ST. CATHERINE vos 100 tremtinių įsikūrę, bet 15 jų jau turi savo namus. Kai kurie pasistatė sau namus laisvalaikiu, tada, kai grįždavo iš darbo fabriko.

Ar naujakuriai aktyviai dalyvauja kultūriniam ir visuomeniniame gyvenime?

Prie parapijų veikia lietuvių mokyklos, kur mokytojauna nuo savo darbo fabrikuose grįžę tremtiniai mokytojai, turi savo chorų, meno vienetus, spaudą, organizacijas. Daugumoje tremtinių yra susispietę į lietuvių bendruomenės skyrius. Kanados tremtiniai, kurių tenai dabar yra apie 10,000 — pabrėžė pirmininkas kan. Končius, — mane sužavėjo savo veikla ir energija, savo lietuviškumu ir tautiniu solidarumu. Ka pastebėjau tremtyje, tai tą patį pamaciau ir Kanadoje. Jie nuoširdžiai remia vienas kitą nelaimėje. Čia akivaizdžiai prisimenu Hamiltono lietuvius, kurie, jauni lietuviškai mirus, sudėjo pinigų ne tik jos laidotuviams, bet ir pastatė jai paminklą.

Budinga yra tai, — tęsė kan. dr. J. B. Končius, kad tremtiniai taip, kaip man teko juos matyti ir Vokietijoje, gausiai lanko savo bažnyčias ir jas yra paverę ne tik savo religinio, bet ir tautinio susikaupimo vieta. Jie čia lietuviškai gieda religines giesmes, jie taipgi gieda ir religines nuotaikos patriotines giesmes. Jie čia yra sujungę du savo nudienuis svarbiuosius dalykus: tėvynės ilgėjį ir Dievo maldavimą tėvynėi laisvės. Ir šitai mane jaudino iki susigradinimo ir apie tai aš visur stengsiuos pabrėžti.

Koki yra naujakurių ekonominė padėtis?

— I Kanada, kaip prisimename, daugiausia vyko pats darbingiausias ir guviausias tremtinių elementas: moterys namų ruošai ir vyrai — miškų ir kasyklas. Savo sutartis išsterninavę, jie kuriasi miestuose ir jungiasi lietuvių bendruomenėn.

Materialinis pagrindas nėra blogas. Uždarbiai beveik tie patys, kaip JAV ir pragyvenimo išlaidos tokios pat. Daugelis jau turi įsigiję naujus automobilius, nors jų kainos, palyginus su JAV, yra aukštesnės, o ir benzinas tenai dvigubai brangesnis.

— Todėl iš visko atrodo, kad Kanados lietuvių naujakuriai yra graži ir solidari lietuviška šeima, kad ir svetimoje, bet juos ligi grįžimo į gimtuosius namus gana svertingai priglaudusioje žemėje — baigė kan. dr. J. B. Končius.

Pasaulio Lietuvių Bendruomenėje

AUSTRALIJOJE. — Apie Vilnių kilusias riaušes ir emvėdystų ivykdytas liet. darbininkų skerdynes painformavo savo skaitytojus ne tik Melbourne "The Sun" (No. 8. 991), bet ir Sydnejaus dienraštis "Daily Telegraph". Tai yra viena iš labai retų žinučių apie Lietuvą, pasirodanti Sydnejaus spaudoje. Ta pati žinutė, tik kiek sutrumpinta buvo perskaityta VII. 18 Sydnejaus komercinės radijo stoties 2 CH per vakarinę žinių programą. Sydnejaus paštas, pranešdamas apie išsiunčiamo pašto datas, Pabaltijo valstybes taip pat išvardina atskirai. Sydnejaus valdinė radijo stotis 2 BL porą kartų transliavo iš plokštelių suktinį, įgrotą "Metropolitio" orkestro, bet nenurodė, kad tai lietuviškas šokis. Tik "Whirl dance" ... Prieš porą mėnesių Sydnejaus komercinė radijo stotis 2 GB savo "pasaulinio garso tenorų" programoje transliavo K. Petrausko ir Karalienės duetą iš "Traviatos". Pranešėjas apie juos pranešė kaip apie Latvijos operos solistus, kartu pareiškdamas savo abejojimą, ar tai tikra. Sekančią savaitę jis klausytojų atsiprašė, pataisydamas, kad tie solistai buvo iš Lietuvos operos. Stotis gavusi daugybę laišku su paaiškinimais, kuriuose buvo pasakyta, kad K. P. šiuo metu esąs Lietuvoje ir savo tautiečių labai gerbiamas. Jo dukterė šiuo metu esanti su savo šeima Australijoje. Ta pačia proga ta stotis transliavo dar K. P. įdainuotą plokštelę "Saulėlė raudona".

Pranešėjas labai gražiai atsiliepė apie dainų lydejusius kankles. Dar porai savaitių praėjus ta pati stotis pranešė, kad daug klausytojų, jų tarpe daug austrų, prašė transliuoti daugiau K. P. įdainuotų plokštelių, ir transliavo "Ant marių krantelio". Viena Sydnejaus radijo reikmenų firma parduoda ir Columbia firmos prieskarines plokšteles, įdainuotas K. Petrausko, Babravičiaus, Šabaniausko, Karo Mokyklos ir Igluos Bažnyčios chorų, įgrotas "Metropolitio" orkestro ir t.t. Tos plokštelės lietuvių yra labai mieliai perkamos. Buv. Kauno valst. operos baleto solistė p. T. Pogodinaitė, gyvendama netoli Sydnejaus esančioje šeimų stovykloje, suorganizavo ir vedė baleto studiją jaunoms mergaitėms. Liepos 22 d. studija turės pirmą savo pasirodymą Sydnejuje įvykstančiame Lietuvių Komiteto koncerte.

HONG - KONGAS. Ir čia, pasirodo, esama lietuvių. Nors pats Hong - Kongas šiuo metu gyvena kaip ant ugniakalnio krašto, tačiau žmonės laikosi lyg niekur nieko. Čia jau visą eilę metų eina administratoriaus pareigas didelėj saleziečių kolegijoj ir amatų mokykloj (anglų kolonijoj) lietuvis kun. A. Perkumas, kuris taip pat vadovauja naujos amatų mokyklos Hong-Kongo mieste darbams. Dabar jam ateis į talką ir iš Kinijos išstremtas lietuvis misininkas P. Urbaitis. Šis per 20 metų savo veiklas Kinijoje sutiko pirmą kartą ten atvykusį lietuvių Petrą Kazlauską, kuris kaip Australijos laivo kapitonas nuo 1936 m. plaukioja po juras.

VOKIETIJOJE. — Bad Aiblingene susirinkę užsieniečių estų, jugoslavų, lietuvių, latvių, lenkų, rusų slovakų, čekų ir vokiečių atstovai priėmė vieną rezoliuciją, kuria savo persekiojamų brolių vardu apeliuoja į visų dorų žmonių sąžines, į visus laisvų tautų valstybių vyrus ir atstovus dar ryžtingiau pasisakyti ir imtis visų reikalingų priemonių, kad būtų sustabdytas ištisų tautų arba jų dalių naikimas.

Amerikos Lietuvis Skaitytojų ir Remėjų Žiniai

"Amerikos Lietuvis" metinis piknikas įvyko rugsėjo 2 ir 3 dienas, 1951, prieš Labor Day, Jurgio Babrauskos pavilijone, Manville St., Leicester, Mass. Pikniko programa susidėjo iš muzikos, dainų, kalbų ir dovanų laimėjimų.

Čia talpinama tų Amerikos Lietuvis skaitytojų vardai, kurie netik užsiprenumeruoja Amerikos Lietuvį, bet ir remia jį materialiai beplatindami įžangos tikėtukus su skiriamomis dovanomis. Štai tų mūsų skaitytojų vardai, kurie prisidėjo prie lietuviškos spaudos palaikymo ir pasiuntė pinigų už išplatintus tikėtukus:

- V. Dabrila, Worcester, Mass. \$1.00
- A. Žilinskas, Worcester, Mass. 1.00
- S. Bundza, Worcester, Mass. 1.00
- J. Sajonas, Worcester, Mass. 1.00
- A. Kazlinskis, Spencer, Mass. 1.00
- J. Alšauskas, Worcester, Mass. 1.00
- M. Svilklutė, Worcester, Mass. 1.00
- L.N.C. Club, Hartford, Conn. 1.00
- Mareikevičius, Worcester, Mass. 1.00
- A. Lunckis, Worcester, Mass. 1.00
- P. Mattus, Worcester, Mass. 1.00
- S. Leckas, Worcester, Mass. 1.00
- J. Mikaluskas, Worcester, Mass. 1.00
- S. Mansevicius, Worcester, Mass. 1.00
- J. Polubeckis, Worcester, Mass. 1.00
- Stasė Terehaitė, Worcester, Mass. 1.00
- K. Osipavičius, Worcester, Mass. 1.25
- M. Brunolis, Worcester, Mass. 1.00
- J. Zilinskis, Worcester, Mass. 1.00
- V. Klela, Worcester, Mass. 1.00
- S. Randolis, Worcester, Mass. 1.00
- J. Patis, Worcester, Mass. 1.00
- V. Barjans, Worcester, Mass. 1.00
- K. Zakaitis, Worcester, Mass. 1.00
- J. Vasiliuskas, Worcester, Mass. 1.00
- A. Repšys, Worcester, Mass. 1.00
- P. Pecevičius, Worcester, Mass. 1.00
- J. Galeckas, Worcester, Mass. 1.00
- T. Grigaitis, Worcester, Mass. 1.00
- J. Šipuliuskas, Worcester, Mass. 1.00
- P. Malnelis, Worcester, Mass. 1.00
- A. Baslauskas, Westfield, Mass. 1.00
- M. Juškis, W. Hartford, Conn. 1.00
- P. Valčiūnas, Worcester, Mass. 1.00
- P. Yankubaitis, Putnam, Conn. 1.00
- J. Jankauskas, Philadelphia, Pa. 2.00
- M. Paida, W. Keansburg, N.J. 1.00
- J. Leonavičius, Port Chester, N.Y. 1.00
- S. Barjans, Worcester, Mass. 1.00
- L. Dacher, Beverly, Mass. 1.00
- E. Žilius, Worcester, Mass. 1.00
- V. Bartalis, Detroit, Mich. 1.00
- V. Ratuskevicius, Cleveland, Ohio 1.00
- W. Paulauskas, Worcester, Mass. 1.00
- A. Jostanas, Worcester, Mass. 1.00
- J. Lendinitis, Worcester, Mass. 1.00
- Eva Horback, Worcester, Mass. 1.00
- J. Babraitis, Worcester, Mass. 1.00
- S. Kleinas, Worcester, Mass. 1.00
- St. Butinis, Worcester, Mass. 1.00
- V. Mitrikas, Worcester, Mass. 1.00
- V. Keršis, Spencer, Mass. 1.00
- Ag. Venčius, Auburn, Mass. 1.00
- J. Bludzius, Worcester, Mass. 1.00
- J. J. Grigaitis, Worcester, Mass. 1.50
- V. Guobaitis, Norstrand, Minn. 1.00
- K. Krulikas, Brooklyn, N. Y. 1.00
- P. Kullauskas, Burlington, N. J. 1.20
- A. Stanwick, Hartford, Conn. 1.00
- E. Vasiliuskas, Worcester, Mass. 1.00
- K. Denikis, New Britain, Conn. 1.00
- P. Baris, Rockdale, Mass. 1.50
- V. Arlauskas, Worcester, Mass. 1.00
- A. Valiukas, Worcester, Mass. 1.00
- J. Dumbliuskas, New Brit., Conn. 2.00
- J. Warches, New Haven, Conn. 1.00

(BIS DAUGIAU)
"Amerikos Lietuvis" administracija taria nuoširdžiai ačiū visiems laikraščio remėjams. Visais reikalais rašykite: — "Amerikos Lietuvis", 14 Vernon Street, Worcester, Mass.

BONN'o Vyriausybė Dėl Tremtinių Kultūrinių Laisvių

Prieš kurį laiką Bendrasis Amerikos Lietuvių Šalpos Fondas, drauge su latviais ir estais įkėlė Vokietijos vyriausybei (Bonn'o) memorandumą prašant suteikti pabaltiečiams tremtiniams Vokietijoje plačias kultūrinės laisves. Šiomis dienomis gautas oficialus atsakymas, kad naujieji Vokietijos įstatymai kaip tik numato duoti plačias kultūrinės laisves Vokietijoje gyvenančioms tautinėms mažumoms, jų tarpe lietuviams, latviams ir estams.

RYŠIUM su Amerikos spaudoj kilusia polemika dėl Būsimojos Rusijos imperialistinių siekimų lietuvių grupė prie Free Europe išdėstė savo nusistatymą ir iškėlė jį paskelbti "The New York Times". Prie lietuvių pareiškimo prisidėjo taip pat estų bei latvių atstovai. Vokietijoje tuo reikalu ukrainiečiai rengia konferenciją, kurioj bus duotas mokslinio pobūdžio atsakymas į visas tas rusų užmašias.

AMERIKOS LIETUVIO SPAUSTUVEJE

SPAUSDINAMA:

DRAUGLJOMS konstitucijų ir mokesčių knygelės.

PLAKATAI - Laiškai - Tikietai.

14 VERNON ST. - TEL. 5-1094 - WORCESTER, MASS.

HEAD NOISE MISERY?

Try this simple home treatment. Many people have written us that it brought them blessed relief from the miseries of Head of Hearing and Head Noises due to catarh of the head. Many were past 70! For proof of these amazing results, write us today. Nothing to wear. Treatment used right in your own home — easy and simple.

SEND NOW FOR PROOF AND 30 DAY TRIAL OFFER

THE ELMO COMPANY DEPT. No. 979 DAVENPORT, IOWA

V. M. KLAUSUTIS

UŽMIRŠTI VAKARIEČIAI

Mūsų Dienų Ivykiai

SAN FRANCISCO IR KAS BUS TOLIAU?

"TAKOS sutarties pasirašymas San Francisco mieste ir gražinimas Japonijai savyvaldos turi dar kitą politinę reikšmę greta "taikos" patikrinimo Japonijai. Ši "taikos" sutartis, tikro-

Jei Kremliaus delegacijos vadas, Andrei Gromyko, negaus koncesijų ir atsisakys šią sutartį pasirašyti, Japonija ir Rusija bei Kinija tuomet paliks karo paliaubų padėtyje. Šiems trims kraštams teks rašyti naują taikos sutartį ir pasirašyti, arba, palikti karo paliaubų padėtyje. Kitais žodžiais sakant, Japonija nesulauks taikos patikrinimo be rusų ir kinų valdovų pasirašymo taikos sutarties, San Francisco "taikos" sutartis neišsprendžia taikos problemos Pacifiko kraštams, ypač Kinijai. Pagal San Francisco taikos sutartį Japonija susilaukia taikos tikrai su vakarų pasaulio demokratijomis.

San Francisco "taikos" konferencijoj dalyvauja tų kraštų atstovai, kurie nieko bendro neturi su japonų ir amerikų karu ir taikos atstatymo reikalais. Jų dalyvavimas tai rezultatas pokarinių metų didžiųjų kraštų valdovų politinių manevrų ir ginčų, organizavimo politiškių frontų dviejų oponentų — Rusijos ir Amerikos. Kuomi baigsis jų politiški manevrai, dabar neįmanoma numatyti ir pasakyti. Aišku tik tai, kad vakarų pasaulio demokratijai vada siekia pastatyti Japoniją tolimuose rytuose — Azijoje kaip savo talkininkę. Japonija užvaduos Kiniją subalansavimui politinių ir karinių jėgų Pacifiko kraštuose. Tokia politinė ir karo atsitikime strateginė pozicija sudaroma San Francisco taikos sutartimi. Todėl nenustabu, kad Kremliaus imperialistai duksta! Priešiniai šiai sutarčiai San Francisco mieste.

Berašant šiuos žodžius "taikos" konferencija San Francisco mieste tikrai prasideda, jog eiga "AL" skaitytojai galės žinoti iš spaudos ir radio pranešimų, bus labai trukdymai! Kremliaus atstovai dės pastangas išardyti taikos konferenciją, arba, taikos sutartį parašyti, bet veltui bus jų pastangos. Todėl mes abejojame, kad Gromyko pasirašys šią sutartį. Jo ir jo palydovų kelionė į San Francisco bus veltui, mūsų nuomone, nežada pageduotų jam davinį Kremliaus valdovams.

Karas Korejoj plėtojis, pasiekė Kiniją ir Kremliaus valdovai turės įsikšti į šį karą. Tada kyla klausimas: kas bus toliau? Ar trečiasis pasaulinis karas, ar nauji bandymai ir naujos derybos? Į šį klausimą atsakys netolima ateitis. Mes manome, kad karas neišvengiamas. Kremliaus valdovai iki šiol vykdė savarankišką politiką, stumdė savo buvusius talkininkus — anglo-amerikonus, spaudė jiems į akis. Dabar jie turės keisti savo politikos gaires, arba, pradėti karo žygius, nes jau pasiekė kelio galą Europoje ir Azijoje.

JAPONIJOS ROLĖ AZIJOJ RYŠKĖJA

Vakarų buvę neprieteliai, japonai, dabar bus prieteliai, talkininkai prieš komunistiškas Rusiją ir Kiniją. Nors Japonija silpnai ekonomiškai, visiškai nuginkluota, sunaikintas jos karo laivynas, pakrikdinti pulkai jos kariuomenės, visgi, Japonija tebėra didelis potencialas turintis daug fizinių jėgų ir užimanti stiprią geografišką ir militarišką strategos poziciją. Jei ji taps vakarų demokratijų talkininkė, tai ji gaus ginklus ir greičiai sudarys apsigynimo reikiamus kariuomenės pulkus, taps stipri Pacifiko kraštuose karinė jėga, Japonija užvaduos Kiniją buvusią Amerikos talkininkę.

Tokią rolę skiria Japonijai San Francisco "taikos" sutartis. Japonai žino, kad be vakarų pasaulio demokratijų bendradarbiavimo Japonija greitai taptų Rusijos ir Kinijos komunistų agresijos auka. Jos likimas būtų toks kai tapo Lenkijos, Čekoslovakijos ir kitų rytų Europos kraštų. Žodžiu, sąlygos verčia Japonijos valdovus priimti jiems parašytą San Francisco "taikos" sutartį ir sutapti su vakarais, būti talkininke Amerikos ir jos talkininkų Europoje. Del šių priežasčių Kremliaus imperialistai nori suardyti San Francisco tautos derybas ir sutartį.

Ko japonai tikisi sulaukti? Ne taikos. Jie tikisi dar kartą karo pavojų pergyventi, bet ateityje sulaukti taikos ir atgauti jų valdytus kraštus atitekusius Rusijai—Kurie salas, pusę Sakalinos salos o gal visą Sakalinos salą kuomet maskoliai bus išvyti iš visų tų salų Jaltaje Rooseveltui rusams atiduotų. Štai kas verčia japonus pasirašyti San Francisco "taikos" sutartį.

Japonija dabar saugojama Amerikos okupacinės kariuomenės ir karo laivyno bei karo aviacijos. Japonai su amerikiečių pagalba galės patikrinti savo kraštui saugumą ir ateitį. O jei atmetų jiems parašytą sutartį, aišku, tuomet japonams nebeliktų kitos išeities kaip palikti amerikų okupacijoj. Japonams nepakeliui siekti tautos iš Rusijos. Japonai žino, kad siekimas modus vivendi su Kremliaus valdovais būtų savijudybė. Štai kokia padėtis japonų ir del to jie jau nusprendė pereiti į vakarų pasaulio frontą, pasirašyti San Francisco "taikos" sutartį, atgauti status quo su vakarų pasaulio kraštais ir bendrai rupintis patikrinimo taikos, arba, naujo karo laimėjimo. Tokia pagrindinė politika ir politinė padėtis visų į San Francisco "taikos" konferenciją susižavavusių valstybininkų. Ši konferencija neva taikos tikslu susaukta, tačiau už šios konferencijos glūdi politinės manevros ir naujieji politiški veiksmai, naujos gairės vakarų pasaulio valdovų prieš jų oponentus Kremliaus valdovus. Tikriaus sakant, tai daviniai p. Dulles traktuojamas politikos mūsų valstybės departamente. Šis republikonų partijos vadas, Thomas Dewey kolega, padarė žingsnį pirmyn pastatydamas JAV respublikos politikos naujas gaires ir išlygino politiškas klaidas Rooseveltui ir Trumano administracijų pereioto karo laiku ir po karo padarytas. Dabar Kremliaus imperialistai verčiami daryti kompromisus, arba, pradėti žygius savo imperializmo, kitos išeities jiems nebelieka.

Dar platesnį ir išsamesnį Walterio Schenko straipsnį apie Lietuvos partizanų ir ukrainiečių rezistencinį sąjudį įsidėjo No. 30, vokiečių "Rheinischer Merkur". Straipsny kalbama apie "užmirštus vakariečius", butent — baltus, kuriuos prieš 10 metų užliejo bolševizmo banga, šandien tą patį procesą jau vykdanči prie Weimaro ir Wittenbergo Vokietijos viduryje. Kaip kad toliau laikraštis pažymi, prieš kiek laiko Vakarų pasiekė žudomas lietuvių tautos šauksmas, bet kas jį ten išgirdo? Tas apeliavimas į popiežių Pi-jų XII, kaip kad pastebi E. Schaperis, pats vienas iš gyvų to pogrindžio liudininkų, buvo pasiūstas pro didžiausią iš visų geležinių uždangų, kuri skiria Lietuvą nuo Vakarų pasaulio. 4 iš spec. pasiuntinių, bevykdydami tą uždavinį ir benešdami tą laišką, užmokėjo už jį savo gyvybėmis, ir tik tai 2 iš jų pavyko šį šurpų dokumentą atgabenti ten, kur jis buvo skirtas. Kaip kad viduriniais amžiais turkų ir totorių ordos prie Urbano II ir Inocento III grėse nusiaubti visą pasaulį, taip šiandien bolševizmas nori nusiaubti nuo žemės paviršiaus visą Vakarų kultūrą. "Todėl mes dažnai klausiamės, — rašo lietuvių partizanai tame rašte: — kur dingo pasaulio tautos, kur tie šimtai milijonų krikščionių? Neįėjau jau nebėra pasaulyje kovotojų dėl tiesos, didžiųjų žmonių? Ar jie nieko nežino, kaip naikinami jų broliai ir seserys Kristuje? 200 milijonų įvairiausių Sov. Sąjungos tautų diena ir naktį kyla ginklus likusias pasauliui pavergti. Iš gauto už mūsų darbo vergų, darba pelno jie remia visame pasaulyje streikus ir sukilimus... Šv. Tėve mes mirštame, tačiau ir mirdami norėtume išgirsti iš Jusų paguodos žodį, o iš katalikų pasaulio užtikrinimą, jog bent mūsų vaikams nebereiks vilkti tos dvasinės vergijos jungo..."

Toliau laikraštis pavaizduoja, kaip prieš dešimtį metų atlietuos — su 3 metų vokiečių okupacijos pertrauka — nusileido sovietinė gel. uždanga ir kokius kryžiaus kelius tenka eiti visai tautai, o ypač tikintiesiems ir dvasininkams. Klebonai apkrauti mokesčiais iki 100,000 rublių, vikarai—50,000, už bažnytinis pastatus ir kapus reikia mokėti iki 50,000 etc. Todėl jų daugelis relig. patarnavimus gali atlikti tik slapta. Iš 1700 bažnyčių 1948 m. bebuvo atdaryti tik 60. Kaune—viena bažnyčia 120,000 tikinčiųjų. Per 80 proc. visų dvasininkų yra sumiti, deportuoti ar nukankinti, iš

visų vyskupų tikrai vienas Pal-tarokas dirba pogrindy partizanų apsaugoj. Apie 40% visos tautos jau yra išdeportuota ar išnaikinta, o visų likusiųjų dvasinis maistas—tik kom. spauda, propaganda, kom. radijas. Ir vis dėlto lietuvių dvasia nepalūžusi: jie kovoja toliau ir nemanoma pasiduoti. Pasipriešinimo dvasi-ypač gyvą palaiko pogrindinis sąjudis su partizanų armija, kurių skaičių siekiant laikraštis tari-ria apie 20,000. Deportacijos nėra baigtos nė dabar: kas mėnuo vis naujai išvežama po 2,000 — 3,000 žmonių. Tačiau lietuvių, verčiau pasiryžę kęsti kad ir žiauriausius persekiojimus negu išsižadėti, savo tėvų žemės, jos tradiciją ir Vakarų Europos kultūros, tvirtai tikėdami, jog vis dėlto vieną dieną prasvies laisvė ir jiems, kaip ir visoms Sovietų pavergtom tautoms. Net ir pačių komunistų partijos narių skaičius nedidėja.

Kitą tokią Vakarų kultūros salą toj Rytų bekrastėj masėj laikraštis randa Ukrainoj, kur bolševikai, 3 išdavių kunigų padedami, paskelbė ukrainiečių mintis bažnyčios vardu "atskylą nuo Romos ir grįžta į ortodoksų bažnyčią". Nieko nepadėjo nei Romos, nei vietos vyskupų protestai ir įrodinėjimai jog toks jėgos aktas yra neteisėtas. Vietoj tikrųjų ganytojų į vyskupų kėdes pasodinti bolševikų agentai, o Romai ištikimi tikintieji—pradėti su negirdėtu brutalumu persekioti. Visi jų vyskupai, administratoriai ir kt. žymesnieji bažnyt. pareigūnai buvo sumiti ir 1946 m. Kijeve nuteisti. Tolinėmis jų likimas nežinomas. Tačiau nepasiduoda ir ukrainiečiai.

"Ukrainiečių kat. bažnyčia ir toliau veikia pogrindyje, saugojama Upos. Šimtai kunigų, kuriems yra pavykę išvengti budo-likpos kilpos (ten už vieno kat. kunigo galvą bolševikai yra paspyrę 30,000 rublių premiją), dirba drauge su Ukrainiečių Pogrindžio Armija". — skelbiama Vyr. Ukrainiečių Išlaisvinimo Tarybos, provizorinės ukrainiečių vyriausybės pogrindyje ir viso ukrainiečių pasipriešinimo sąjudžio centrinės vadovybės, pereinatis mėnesiais Vakarų pasiekusiam pranešime.

"Toje kovoje su bolševizmu jūs esate nevieni", paskelbė 1951 met. pradžioj ir sen. L. Smith JAV, senate. Tiesa, tai garbus ir reikšmingas balsas, bet jis kol kas vis dėlto dar tik paski-ras. Ir ar pavyks jam įsikverbti į laisvojo pasaulio sąmonę ir pakeisti jo minčių eigą?—klausia laikraštis.

Ir Tito Smerkia Lietuvos Okupacija

Jau anksčiau jugoslavų užsireikalų min. Kardelj, kalbėdamasis su "N-Zeitung" atstovu, pasmerkė Pabaltijo valstybių užgrobimą, o dabar kaip kad praneša "Stuttgarter Nachr". No. 174 ir kt. laikraščiai, ir marš. Tito atsakydamas į Molotovo mestuosius Vakarams ir Jugoslavijai kaltinimus, labai griežtai pasmerkė rusų agresiją, kviesdamas Lenkiją sukilti ir jugoslavų pavyzdžiui visai susikratyti sovietine įtaka, taip pat pabrėždamas, jog Sovietai žudė ir tebežudo net istisas atskiras tautas. "Kokia moralinė teisė turi taip kalbėti (pulti Vakarų) Molotovas, priklausęs prie vady krašto, kuris vykdo dar niekad istorijoj nebuvusius masinius žmonių žudymus, kai tiesiog viso pasaulio akyse išnaikinamos ištisos tautos? Kur šiandien yra Pavolgio vokiečiai? Jie visi jau Sibire. Kas atsitiko su totoriais? Jie dingo bekrastėse stepėse. Kur yra dešimtys tukstančių estų, latvių ir lietuvių? Jie kasdien grudami į Sibirą, kur turi dirbti sunkiausius darbus". Ir toks pat likimas ištiks kiekvieną tautą, kuri tik pateks Sovietų valdžioa, pabrėžė Tito. Tačiau Jugoslavijai neleis pražūti Vakarai. Pasikiau pasakytų kalbą, kuria kvietė Lenkiją išvyti Sovietus, Tito pabrėžė, kad, nepaisant, ką skelbia sovietinė propaganda, tiesa yra tai, kad Lenkija niekad nemėgo ir nemėgs sovietų. Jai visados stovės prieš akis išpejęs Lietuvos, Latvijos ir Estijos likimas, kurias inkorporavus į Sov. Sąjungą, jų gyventojai buvo ir tebėra tremiami priverčiamiesiems darbams į Sibirą — Taip byloja dabar Tito. O kas gali geriau už jį pažinti bolševikus? Užtat bolševikai jo taip pat nekenčia. Kaip kad praneša "Luaw. Nachrichten", Molotovo lankymosi Varšuvoje metu ten įvykusi slapta bolševikų vadų konferencija, per kurią buvo pa-

vesta marš. Žukovui, taip pat netikėtai iš Tol. Rytų pasirodžiusiam Varšuvoje suruoto para-do metu, reorganizuoti visas satel. kraštų armijas, nes amerikiečių žiniomis jos nei ten, nei Rytų Vokietijoj, kaip kad parodė neseniai vykę manevrai, nėra tinkamos šiuo metu įvykdyti bet kokiam Vakarų užpuolimui. Ypač sunku Sovietams su tieki-mu. Užtat Sovietai nori Vakarams pasiulyti dar didesnių nuolaidų, butent: 10 metų taikos garantijas, nesidomėjimą Korėja ir naftos konflikto Persijoj etc. tik jie nori, kad Vakarai už tai paliktų jiems laisvas rankas susitvarkyti su Tito. Sovietai skelbia, kad apie 85 proc. jugoslavų armijos karininkų yra kominformo šalininkai ir karo atveju pirmąją karo dieną pabėgtų į miškus. O tokiu atveju jiems su Tito susitvarkyti būtų vieni juokai. Toks Vakarų suti-kimas reikštų Tito žuvimą. Tačiau Tito tikisi, kad Vakarai gerai ir patys supranta Sovietų užmačias ir jo vieno nepaliks.

JAV-ėse. — "M. V.", kad šiuo metu JAV studijuoja apie 150 lietuvių, Vokietijoj 50, Kanadoj 20 ir apie 50 kt. kraštuose; tuo būdu iš viso studentų bus apie 270, prie kurių pridėjus kelis šimtus vakarais studijuojančių, šis skaičius padvigubės. JAV Centro Krikšč. Demokratų Unija pradėjo leisti dvasiaitinį žinių biuletinį, kurį siuntinėja JAV laikraščiams, informacinėms agentūroms, spaudai ir bažnyt. hierarchijos atstovams ir kt. Jis siuntinėjamas ir lietuvių spaudoje užsieny. Vieno iš jo redaktorių ir lietuviškojo skyriaus vedėju pakviestas geografas dr. Vl. Viliamas, kuris tą darbą jau dirba. Minimos Unijos vykd. komiteto vice-pirm. yra prof. K. Pakštas, o uždininkas Pr. Vainauskas.

JAV-ėse. — "M. V.", kad šiuo metu JAV studijuoja apie 150 lietuvių, Vokietijoj 50, Kanadoj 20 ir apie 50 kt. kraštuose; tuo būdu iš viso studentų bus apie 270, prie kurių pridėjus kelis šimtus vakarais studijuojančių, šis skaičius padvigubės. JAV Centro Krikšč. Demokratų Unija pradėjo leisti dvasiaitinį žinių biuletinį, kurį siuntinėja JAV laikraščiams, informacinėms agentūroms, spaudai ir bažnyt. hierarchijos atstovams ir kt. Jis siuntinėjamas ir lietuvių spaudoje užsieny. Vieno iš jo redaktorių ir lietuviškojo skyriaus vedėju pakviestas geografas dr. Vl. Viliamas, kuris tą darbą jau dirba. Minimos Unijos vykd. komiteto vice-pirm. yra prof. K. Pakštas, o uždininkas Pr. Vainauskas.

JAV-ėse. — "M. V.", kad šiuo metu JAV studijuoja apie 150 lietuvių, Vokietijoj 50, Kanadoj 20 ir apie 50 kt. kraštuose; tuo būdu iš viso studentų bus apie 270, prie kurių pridėjus kelis šimtus vakarais studijuojančių, šis skaičius padvigubės. JAV Centro Krikšč. Demokratų Unija pradėjo leisti dvasiaitinį žinių biuletinį, kurį siuntinėja JAV laikraščiams, informacinėms agentūroms, spaudai ir bažnyt. hierarchijos atstovams ir kt. Jis siuntinėjamas ir lietuvių spaudoje užsieny. Vieno iš jo redaktorių ir lietuviškojo skyriaus vedėju pakviestas geografas dr. Vl. Viliamas, kuris tą darbą jau dirba. Minimos Unijos vykd. komiteto vice-pirm. yra prof. K. Pakštas, o uždininkas Pr. Vainauskas.

JAV-ėse. — "M. V.", kad šiuo metu JAV studijuoja apie 150 lietuvių, Vokietijoj 50, Kanadoj 20 ir apie 50 kt. kraštuose; tuo būdu iš viso studentų bus apie 270, prie kurių pridėjus kelis šimtus vakarais studijuojančių, šis skaičius padvigubės. JAV Centro Krikšč. Demokratų Unija pradėjo leisti dvasiaitinį žinių biuletinį, kurį siuntinėja JAV laikraščiams, informacinėms agentūroms, spaudai ir bažnyt. hierarchijos atstovams ir kt. Jis siuntinėjamas ir lietuvių spaudoje užsieny. Vieno iš jo redaktorių ir lietuviškojo skyriaus vedėju pakviestas geografas dr. Vl. Viliamas, kuris tą darbą jau dirba. Minimos Unijos vykd. komiteto vice-pirm. yra prof. K. Pakštas, o uždininkas Pr. Vainauskas.

JAV-ėse. — "M. V.", kad šiuo metu JAV studijuoja apie 150 lietuvių, Vokietijoj 50, Kanadoj 20 ir apie 50 kt. kraštuose; tuo būdu iš viso studentų bus apie 270, prie kurių pridėjus kelis šimtus vakarais studijuojančių, šis skaičius padvigubės. JAV Centro Krikšč. Demokratų Unija pradėjo leisti dvasiaitinį žinių biuletinį, kurį siuntinėja JAV laikraščiams, informacinėms agentūroms, spaudai ir bažnyt. hierarchijos atstovams ir kt. Jis siuntinėjamas ir lietuvių spaudoje užsieny. Vieno iš jo redaktorių ir lietuviškojo skyriaus vedėju pakviestas geografas dr. Vl. Viliamas, kuris tą darbą jau dirba. Minimos Unijos vykd. komiteto vice-pirm. yra prof. K. Pakštas, o uždininkas Pr. Vainauskas.

JAV-ėse. — "M. V.", kad šiuo metu JAV studijuoja apie 150 lietuvių, Vokietijoj 50, Kanadoj 20 ir apie 50 kt. kraštuose; tuo būdu iš viso studentų bus apie 270, prie kurių pridėjus kelis šimtus vakarais studijuojančių, šis skaičius padvigubės. JAV Centro Krikšč. Demokratų Unija pradėjo leisti dvasiaitinį žinių biuletinį, kurį siuntinėja JAV laikraščiams, informacinėms agentūroms, spaudai ir bažnyt. hierarchijos atstovams ir kt. Jis siuntinėjamas ir lietuvių spaudoje užsieny. Vieno iš jo redaktorių ir lietuviškojo skyriaus vedėju pakviestas geografas dr. Vl. Viliamas, kuris tą darbą jau dirba. Minimos Unijos vykd. komiteto vice-pirm. yra prof. K. Pakštas, o uždininkas Pr. Vainauskas.

JAV-ėse. — "M. V.", kad šiuo metu JAV studijuoja apie 150 lietuvių, Vokietijoj 50, Kanadoj 20 ir apie 50 kt. kraštuose; tuo būdu iš viso studentų bus apie 270, prie kurių pridėjus kelis šimtus vakarais studijuojančių, šis skaičius padvigubės. JAV Centro Krikšč. Demokratų Unija pradėjo leisti dvasiaitinį žinių biuletinį, kurį siuntinėja JAV laikraščiams, informacinėms agentūroms, spaudai ir bažnyt. hierarchijos atstovams ir kt. Jis siuntinėjamas ir lietuvių spaudoje užsieny. Vieno iš jo redaktorių ir lietuviškojo skyriaus vedėju pakviestas geografas dr. Vl. Viliamas, kuris tą darbą jau dirba. Minimos Unijos vykd. komiteto vice-pirm. yra prof. K. Pakštas, o uždininkas Pr. Vainauskas.

Ivertina Lietuvių Partizanų Auką Už Savo Krašto Ir Vakarų Pasaulio Laisvę

Džiugu konstatuoti, jog lietuvių partizanų aukas, kurįs jie moka ne tik už savo šalies, bet taip pat už visos Vakarų Europos ir likusio laisvojo pasaulio laisvę, vis daugiau ima įvertinti ir Vakaruose. Be visos eilės jau anksčiau minėtų amerikiečių ir vokiečių spaudos organų, štai šveicarų "Neues Winterthurer Tagblatt" No. 160 įsidėjo net spec. vedamąjį, skirtą lietuvių partizaniniam sąjudžiui pavaizduoti ir pagerbti. Panaši informacija, gauta iš lietuvių rezistencinių organų vadovybės, estų rašytojo Schaperio dėka pasirodė taip pat dar šiuose šveicarų dienraščiuose ir buvo pagarsinta per Berlyno ir kt. radiofonus: "Basler Nachrichten", "St. Galler Tagblatt", "Schaffhauser Nachrichten", "Thurgauer Zeitung", "Zuerichsee - Zeitung", "Der friee Raethi", "Berner Tagblatt", "Zofinger Tagblatt".

Visuose tuose pranešimuose iškeliamas tas tyli, bet didvyriška kova, kuri jau daugiau kaip 10 metų vyksta Pabaltijo kraštuose. Informacija apie lietuvių partizanų veiklą pagrįsta pasiekusiu Vakarų pranešimu, gauta iš vyr. lietuvių partizanų būstinės Vilniaus apylinkėse. Pasipriešinimo sąjudis buvo sudarytas, — skelbiama tuose pranešimuose, jau pirmosios soviet. okupacijos metu, ir vos prasidėjus karui tarp Sov. S-gos ir Vokietijos, jis tuojau smogė, ir jo 90,000 vyrų išvadavo Lietuvą ir pastatė tautinę vyriausybę dar nepėjus vokiečių armijoms užliesti krašto. Toji kova pareikalavo 2,000 gyvybių, bet vokiečiai išvaduotųjų, deja, krašto apgavo. Partizaninio sąjudžio vadas buvo įkeltas į Dachau koncentracijos stovyklą, pagrindinis sąjudis buvo priverstas vėl pasitraukti į miškus, kur toliau juos persekiojo SS ir gestapas. Tačiau didžioji partizan. armijos dalis pasitraukė dar į nuošalesnes vietas ir šitie vienetai tad ir sudaro branduolį dabar tebeveikiančios partizanų armijos. 1945 m. jie turėjo per 40,000 žmonių, tačiau šiandien jų bus apie 6,000 — 8,000., kurie sudaro vad. Aktyvios rezistencijos narius. Be jų, yra dar pasyvios rezist.

narių kurie gali būti kiekvienu metu mobilizuoti. Visa Lietuva yra padalinta į vietines teritorines partizanų vadovybes, kurių kiekviena turi savo vadovybę. Vyr. vadovybė yra įsikurusi miškuose apie Vilnių. Tačiau nei sovietams, nei sovietinei liet. milicijai niekad nėra pavykę išaiškinti tą vyr. vadovybės būstinę arba jos ryšius su teritoriniais partizanų vienetais, nekaltant jau apie jų slapta palaikymo ryšius su Estija, Lenkija, Ukraina ir net Vakarų Europa, nors to ryšio palaikymas pareikalauja ir sunkių kraujo aukų.

Kiekvienas lietuvis partizanas dėvi seną liet. kariuomenės uniformą ir niekad gyvas nepasiduoda į nelaisvę. Kiekviena diena pradedama malda, prie jų yra prisidėję nemažai miškus pabėgusių kunigų, miškuose jie taip pat turi savo karines mokyklas. Ginklai yra daugiausia vokiečių palikimo, bet dabar pamažu pereinama prie rusiškų modelių. Ypač sunku su šaudmenimis ir maistu, todėl padadžio karinių sandėlių ir sovchozų "rekvizicijos". Lietuvos partizanai į savo eiles nepriima jokių dezertyrų, svetimų tautybių buv. karo belaisvių arba nepatikimto elemento iš nelietuvių tarpo. Tie laikai, kada kaip 1947 mt. — 800 lietuvių laikėsi prieš 20 prasidėjus divizijas, yra jau praėję. Dabar žmonės ypač taupomi. Dabartiniai tos partizanų armijos tikslai yra suvedami į 3 p.: 1) kliudyti bolševikams siekti visų politinių tikslų, 2) informuoti vietos gyventojus apie tikrą dalykų padėtį ir 3) dokumentuoti visa, kas Sovietų nuo 1944 m. Lietuvoje buvi ir tebėra daroma. Toji partizanų armija, kaip kad pažymi šveicarų dienraščiai, yra tikros Vakarų akys ir ausys už geležin. uždangos. Jų statute išreikšta, visa, kas yra gražiausia ir tauriausia iš Vakarų krikščioniškosios kultūros kariuose. Tiesa, laisvasis pasaulis jiems nieko negali padėti. Tačiau jo pareiga yra apie juos žinoti, nes tuo būdu jis galės geriau įvertinti ir savo paties buitines vertybes, kurioms kolkas dar negresia bent tokia akivaizdi grėsmė.

Kas Iš Tikro Darosi Už Geležinės Uždangos

Be didžiųjų spaudos organų, į šį klausimą duoti atsakymą stengiasi taip pat visa eilė vokiečių, lenkų ir ukrainiečių laikraščių. "Ost - West - Kurier", plačiai perdavęs JAV užs. reik. ministerijos paskelbtą ofic. komunikatą apie Lietuvą ir savo No. 28 plačiai apžvelgęs partizanų kovas Lietuvoje. No. 30 pažymi, jog tikras dalykas, kad tiek Pabaltijo valstybėse, ypač Lietuvoj, tiek Čekoslovakijoj ir Vengrijoj jau visu smarkumu reiškiasi protestas prieš darbo žmonių gerovės pablogėjimą. Nepasitenkinimas Sovietais didėja už visos gelež. uždangos, o pasyvius pasipriešinimas visame Pabaltijoj įgana vis atstresnes formas. Latvijoj, Lenkijoj ir Čekoslovakijoj kom. partija įsakė imtis griežtų priemonių prieš visus "nerimo kėlėjus". Vengrijoj ir Rumunijoj Jugoslavijos pasienis brutaliausiai išvalomas nuo nepatikimų elementų. Rumunijoj Banato provinciją užima Sovietų kariai. Visose satelinėse valstybėse armija ir policija paskubintu tempu perveda tiesioginei Sovietų karių vadovybei.

kur jie surišo sargą, o paskum por durų plyšį paleido į Rokosowskio pirminkaujamą konferenciją visą eilę suvių. Du stabo karininkai buvo nušauti vietoj, o pats Rokosowskis sužeistas į plaučius. Tačiau šiemis atentininkams pavykę pasprukti nepagautiems. Tada jų medžioklė buvo pradėta visoj Lenkijoj ir Čekoslovakijoj. Prahoj buvo sumintas kom. partijos sekr. Jantokas, į Varšuvą pasiūstas MVD gen. Wazkinas, kuris tuoj emėsi valyti lenkų kariuomenę. Pirmąją jo auką krito armijos personal. skyriaus vedėjas Zikzowskis. Be marš. Rokosowskio, dabar lenkų armijai vadovauja rusų gen. Paplowskis, aviacijai — Romeyko, o galiausiai ir lenkų karo laivyno vadas adm. Vl. Šteyris pakeistas Sovietų kontradm. Szelagowskiu. Taip pat sudovietinami ir puskarininkai. Sov. nori per vad. "iš darbo žmonių kilusių karininkų" akademijas išsiauginti 15,000 tos rusiš "karininkų", kurie su laiku turės pakeisti visus likusius senuosius lenkų karininkus. Šiuo metu lenkų armija yra viena iš stipriausių visuose sat. kraštuose ir turi 500,000 karių, o karo metu dar gali būti padidinta 700,000.

— PASITARIME tarp užsieny reikalų tarnybos ir Prancuzijoje esančių Lietuvos diplomatų buvo pakviestas prof. J. Baltrušaitis būti lietuvių ryšininku kultūriniais reikalais su tarptautinėmis kultūrinio pobūdžio institucijomis.

Literatura ir Mokslas

SIŪSKIME ISTORINĖ MEDŽIAGA LIETUVIŲ TREMTINIŲ ARCHYVUI

Istorinės Medžiagos Rinkimo Komisija, veikusi Vokietijoje vykdomosios Tarybos žinioje rinko istorinę medžiagą ir siuntė apsaugai į Chicago (U.S.A.) — Šv. Kazimiero Seserų Vienovyną. Kai dėl emigracijos minėtoji Komisija suiro, istorinę medžiagą siuntė Lietuvybės Išlaikymo Taryba. Tos medžiagos susidarė dideli kiekiai. Išliko reikalas ją sutvarkyti. Be to, tremties metas dar nepasibaigė. Tremtiniai išblaškyti po visą pasaulį, laikinai apsigyvenę, laukia valandos grįžimo Tėvynėn. Ir laikinai įsikūrę dirba, veikia, kuria. Tad istorinės medžiagos rinkimo reikalas neatpuolė. Lietuvių Tremtinių Archyvui tvarkyti ir plėsti VLIKo Vykdomoji Taryba paskyrė vadovybę, kuri iš pasaulyje išblaškytų lietuvių rinks istorinę medžiagą. Visi kviečiami į rinkimo talką. Bendromis jėgomis sudarysime didelį archyvą, kurį grįždami parvešime į Lietuvą, kad visi pamatytų, kaip gyvenome tremtyje, ką veikėme, kaip rūpinomės Tėvynės atvadavimu, kaip jos ilgėjome ir kt. Tas archyvas daug bylos ir ateinančioms kartoms apie pasaulio lietuvius.

Istorinės medžiagos rinkimo darbas bus vykdomas trim etapais. Daug rusai ištrėmė lietuvių į Sibirą ar Rusijos gilumą 1941 metais ir vėliau. Daug išbėgo iš Lietuvos 1940 m. Kitus vokiečiai išvežė į Vokietiją darbams arba į koncentracijos stovyklas. Didžiausios minios užterėjo į Vakarus 1944 m., kai bolševikai veržėsi į Lietuvą. Pirmiausia ir bus renkama istorinė medžiaga iš šių tremtinių, nes jų gyvenimas dar nenustatėjas ir besiklojančių daug istorinės medžiagos žūsta. Daug kartų buvo tremtinių ir ankstyvesniais laikais. Iš ankstyvesnių tremtinių bei jų amžių (arba apie juos) bus renkama antrą etapą. Trečiuoju etapu bus renkama istorinė medžiaga ir iš nor maliai išvykusių iš Lietuvos į pasaulį laimės ieškoti. Taigi, iš archyvą bus sukoncentruota viso pasaulio lietuvių istorinė medžiaga.

Ateity istorikai, remdamiesi šia medžiaga, parašys turiningą pasaulio lietuvių istoriją.

KĄ REIKIA SIŪSTI

Kad būtų lengviau orientuotis, ka reikia siūsti, patiekiamas siūstinių dalykų planas:

- Išvykimas iš Lietuvos:
 - Bėgimas į užsienį 1940 m.
 - Išvežimas darbams į Vokietiją.
 - Išvežimas į koncentracijos stovyklas.
 - Bėgimas į užsienį 1944 m.
- Darbas:
 - Darbai karo metu (apkasų kasimas, darbai fabrikuose, ukiuose ir kt.).
 - Darbai stovyklose (malkų kirtimas, šlavimas, statyba, dirbtuvės ir kt.).
 - Tremtinio — emigranto darbai.
 - Darbo kuopos.
 - Švietimas ir kultūrinė veikla.
 - Specialybių kursai.

III. LTB organizacinė struktūra:

- LTB Centro Komitetas.
- LTB Apygardų Komitetai.
- LTB Apylinkių Komitetai.
- Pasaulio Lietuvių Bendruomenė.

IV. Stovyklinis gyvenimas:

- UNRRA laikai.
- IRO laikai.
- Screeningai.
- Stovyklų vaizdai (kambariai, eilės prie maisto, drabužių dalinimo ir kt.).
- Kultūrinis gyvenimas (mokyklos, kursai, parodos, pasikaitos, sportas, pramogos ir kt.).
- Religinis gyvenimas (koplyčios — bažnyčios, procesijos, kryžiai, paminklinės lentos bažnyčiose ir kt.).

V. Emigracija:

- Emigracinių komisijų įkymas.
- Buriai žmonių prie skelbimų lentų.
- CIC apklausinėjimas.
- Atsisveikinimas su išvykstančiais.
- Pereinamosios stovyklose.
- Kelionė laive (darbai, pamaldos, pramogos, laikraščiai ir kt.).

- Išlipimas uoste.
- Emigranto dalia.

VI. Repatrijacija į Lietuvą:

- Repatrijacinė komisijų lankymas stovyklose.
- "Tėvynės Balso" propaganda.
- UNRRA propaganda už grįžimą.
- Prievartos grąžinimai.

VII. Religinis gyvenimas:

- Išleisti paveikslėliai, paveikslai, maldaknygės, medaliukai ir kt.
- Pastatytų lietuviškų kryžių bei imurėtų bažnyčiose paminklinių lentų nuotraukos ir jų padarymų bei išlaikymo aktai ir istorijos.
- Tremties "bažnyčių" ir klebonijų bei klebonų su kunigais foto su gyvenimo sąlygų aprašymais.
- Tremtiniai kunigai emigracijoj.
- Lietuvių Tautinė Delegatura ir Vyr. Sielovados Tvarkytojo Istaiga.

VIII. Organizacinis gyvenimas:

- Organizacijų įstatai, ženklai, vėliavos, archyvai ir kt.
- Organizacijų kongresai, konferencijos ir kitų suvažiavimų nutarimai — protokolai, foto ir kt.

IX. Švietimas ir mokslas:

- Vaikų darželiai.
- Pradžios mokyklos.
- Gimnazijos.
- Specialinės mokyklos.
- Specialybių kursai.
- Kalbų kursai.
- UNRRA Universitetas.
- Baltic Universitetas.
- Kunigų Seminarija Eichstae-te (Bavarijoj).
- Lietuvių Kolegija Romoje.
- Tremtyje ranka multiplikuoti, rotatoriumi ar spaustuvėje spausdinti vado vėliai.
- Mokyklų vadovybių bei mokyklų kolektyvų foto.
- Švietimo įstaigų archyvai.
- Švietimo Valdyba, įgaliotiniai, inspektoriai.
- Įvairių tipų mokyklas lankančių mokinių laimėti pagyrimai, atžymėjimai, ženklai ir kt.
- Šeštadieninės, sekmadieninės ir panašios mokyklos.
- Lietuvių kalbos vadovėliai, iš kurių tremtinių vaikai emigracijoj mokosi kalbos.
- Asmenų, pasiekusių tremtyje ar emigracijoj aukštąjį mokslą, foto.
- Profesorių ir mokslininkų foto, atspausdinti darbai ir gyvenimo sąlygų aprašymai.

X. Menas:

- Tremtyje ir emigracijoj sukurtų dalykų foto kopijos.
- Rengtų meno parodų plakatai, katalogai, bilietai ir kt.
- Menininkų foto su gyvenimo sąlygų aprašymais, kuriose teko gyventi ir kurti.

XI. Muzika:

- Tremtyje ir emigracijoj muzikų sukurtos giesmės, dainos ir kt.
- Užrekorduotos (į plokšteles įdauotos dainos ir giesmės.
- Muzikų foto su gyvenimo sąlygų aprašymais, kuriose teko gyventi ir kurti.

XII. Kuno kultūra:

- Tremtyje ir emigracijoj laimėtų varžybų aprašymai, foto, ženklei.
- Centrinų vadovybių foto.

XIII. Spauda:

- Tremtinių leisti ar leidžiami laikraščiai, žurnalai (rimti ar juokų, spausdintieji ar rotatoriumi spausdinti, ar ranka rašyti).
- Metraščiai ar šiaip proginiai leidiniai.
- Visokios tremtyje ar emigracijoj išleistos knygos ar knygelės.
- Sieminiai ir knygos formato kalendoriai.
- Knygų leidyklos.
- Rašytojų ir žurnalistų foto, kuriniai ir gyvenimo sąlygų aprašymai, kuriose teko gyventi ir kurti.

XIV. Tautinė reprezentacija:

- Viesai rengtų Kalėdų eglučių foto su aprašymais.
- Eglučių lietuviški papuošalai.
- Tautiniai paveikslai.
- Parodų foto ir katalogai su skelbimais ir kitais priedais.
- Teatrų vadovų bei kolektyvų foto.

Pasikalbėjimas Su Lietuvos Diplomatijos Šefu S. Lozoraičiu

Tąsa iš pereito numerio

Ar Tamstai, žinoma nuomonė kurią VLIKo teisių komisija yra pareiškusi dėl diplomatijos šefo pareigų?

Taip, aš esu sužinojęs apie ją iš privačių šaltinių. Be to, girdžiu kai ji, dėja, paskelbta Amerikoje.

Prieš kurį laiką VLIKas pavadė savo teisių komisijai pareikšti nuomonę dėl diplomatijos šefo pareigų teisėtumo. Komisija pasisakė, kad kadangi tokia šefo institucija Lietuvos istatymų nenumatyta, tai Lietuvos užsienio reikalų ministerio telegrama, kuria man buvo pavesta tas pareigas eiti, esanti niekinaga, jokios teisinės reikšmės neturinti. VLIKas šią komisijos nuomonę apsvairstė ir nutarė priimti dėmesin.

Dėl to tenka pastebėti pirmiausia, jog kiekvienas pilietis ar organizacija turi teisę nagrinėti savo vyriausybės aktų teisėtumą ar tikslumą ir juos kritikuoti. Tačiau tokia kritika, net jei ji pagrįsta, kritikuojamo akto galios nepanaikina. Panaikinti ją tegali pati vyriausybė ar atitinkamas teismas arba parlamentas. O VLIKo ir jo komisijos nusistatymas, be to, dar ir nėra pagrįstas.

Savo telegrama N. 288 iš 1940 met. birželio mėn. I dienos mūsų užsienio reikalų ministeris pranešė visiems pasiuntiniams, kad jeigu Lietuva bus sovietų okupuota man pavadama būti Lietuvos diplomatijos, likusios užsieny, šefu, o min. Dr. F. Šauliui — šefo pavaduotoju. Abu mes tą vyriausybės pavidimą priėmėme ir sovietams užpuolus Lietuvą jis įgyjo galios. Vykdydamas jį aš tuoj pradėjau susisiekti su pasiuntiniais, birželio mėn. 28 dieną turėjau pasitarimą su Dr. Šauliu, liepos mėn. 4 dieną — su min. Skirpa ir t.t. Kai dėl argumento, kad Lietuvos istatymai nenumato Diplomatijos šefo pareigų, tai mūsų istatymai taip pat ir bolševikų okupacijos ir nepaprastos padėties, kuri jos pasekmėje susidarė. Tačiau modernioji — tiek vidaus, tiek tarptautinės — teisės doktrina, ypač susidariusi po pirmojo pasaulinio karo, pripažįsta dėsni, kuriuo einant nepaprastoj, pavojaus padėty (angliškai — emergency) vyriausybė gali griebtis visų reikalingų priemonių valstybės interesams apsaugoti. Štai pora pavyzdžių to dėsno taikymo. Latvijos vyriausybė prieš sovietų įsiveržimą į Latviją taip pat pasiryžė diplomatijos šefą. Ir negirdėti, kad pas latvius kas nors tai ginčytų. Hitleriui užpuolus Daniją, danų pasiuntinys Vašingtone N. Kauffman nutraukė ryšius su savo vyriausybe, palikusia kraštą, ir atsiskakė klau-

syti jos isakymų, ir vis dėlti ėjo toliau savo pareigas ir net pasirašė Danijos vardu Jungtinių Tautų deklaraciją. Tokio atsitikimo Danijos teisėje nebuvo numatyta, bet tai buvo kaip tik aktas valstybės interesams aprūpinti nepaprastoj padėty ir todėl — teisėtas. Galop, užsienio reikalų ministerijos departamentų ar šiaip įstaigų arba valdininkų kompetencija ir net pareigų pavadinimas pas mus (kaip ir daugely kitų valstybių) nebuvo nustatyti įstatymais, bet tvarkomi ministerio ar vyriausybės nutarimais.

Taigi, bandymas panaudoti prieš diplomatijos šefo instituciją formalius argumentus neturi pagrindo nei teisės doktrinoj, nei praktikoje. Šia proga konstatuotina, kad užsienio reikalų ministerio telegrama jau 11 metų yra galioje. Nuo jaja suteikto man pavidimo aš niekadęs nebuvau atsiskakęs ir neturiu teisės atsiskakėti. Aš negaliu paslėpti, kad budamas priverstas kalbėti šituo klausimu, darau tai su keistu nejuokiu jausmu. Priimdamas 1940 metais man duotąjį pavidimą, aš spėjau, kad galiu turėti dėl jo sunkumų, prileidau, kad dėl jo man reikės aiškintis įvairiomis svetimom kalbom. Bet kad man reikės lietuvių kalba ginti tą ministerio telegramą nuo niekingumo priekaišto, kad toks priekaištas bus daromas po 11 metų iš mūsų pačių pusės, — toks eventualumas man tada, veržiantis bolševikams į Lietuvą, nebuvo atėjęs galvon.

Kuri bus tolimesnė Tamstos pasitarimų su VLIKu tvarka?

Mano buvo sutarta su p. p. Norkaičiu ir Karveliu, kad sekantis pasitarimas įvyks rugpjūčio mėn, 10 dieną. Kartu mūsų buvo nustatyta, kad jeigu kuriam mūsų ta diena vėliau pasirodys netinkama, tai bus susitarta dėl kitos datos. Kadangi paskutinėmis savaitėmis iškylo naujų klausimų, tai aš esu prašęs VLIKą nukelti pasitarimą į rugsėjo 10 dieną.

Siekdamas susitarimo tiek dėl mano pasiūlymų, tiek dėl jų, kuriuos eventualiai pateiks man VLIKas, ir stengdamasis sudaryti pagrindą vieningam darbui, aš esu pasiryžęs ir toliau vadovautis gera valia ir Lietuvos interesais.

Paskutinėmis dienomis kai kuriuose laikraščiuose pasirodė nukreiptų prieš mane pasiūlymų, esą aš turis kaž kokių totalitarinių tendencijų, siekiąs būti "vadu" ir panašiai. Tai piktos ir naivios insinuacijos. Jos parodo kad žmonės, kurie jas pasimano ir platina, neturi dviejų politikui būtinų elementų — proto ir sąžinės.

Man yra prašomas pergalvoti savo tremtinio dienas nuo netekimo Tėvynės iki šios dienos ir visa, kas svarbu ateičiai, siųskite į archyvą. Visa, kas tik pavaizduotų tremtinio ar emigranto gyvenimą (foto, piešiniai, diagramos, statistika ir kt.) reikia nedelsiant siūsti į archyvą. Čia reiktų priminti, kad fotografijos turėtų būti atvirutės formato ir su įrašu kitoje pusėje ar specialiam lape.

Reikia kiekvienam jausti pareigos ką nors atsiūsti archyvui. Privačiuose rankose istorinė medžiaga lengvai nusimeta, o archyve bus išsaugota kartu kartoms. Privačiuose rankose istorinė medžiaga tik mažam skaičiui tepriinama, o archyve tar-naus tūkstančiams. Galop reikia prisiminti, kad Lietuvių Tremtinių Archyvui padovanotoji medžiaga yra inventorizuojama ir išduodamas pakvitavimas.

Istorinė medžiaga prašoma siūsti tiesiog į archyvo būstinę šiuo adresu:

Lietuvių Tremtinių Archyvas,
2601 W. Marquette Road,
Chicago 29, Ill.
U. S. A.

Pranešimus (laiškus) apie išsiųstą archyvui siuntinį bei mažesnius (voke talpinamus) dalykus prašoma siūsti vadovo adresu:

Vincentas Liulevičius,
4322 So. Fairfield Ave.,
Chicago 32, Ill.
U. S. A.

Aukščiau suminėti punktai yra tik bendri priminimai. Kiekvie-

NELIUSKI, BROLELI

Neliuski, broleli, šaly svetimiausioj, Toli nuo Tėvynės — gimtines brangiausias; Užmirški nedalių, vargus išbraidytus, Tikėki, sulauksi išauštančio ryto.

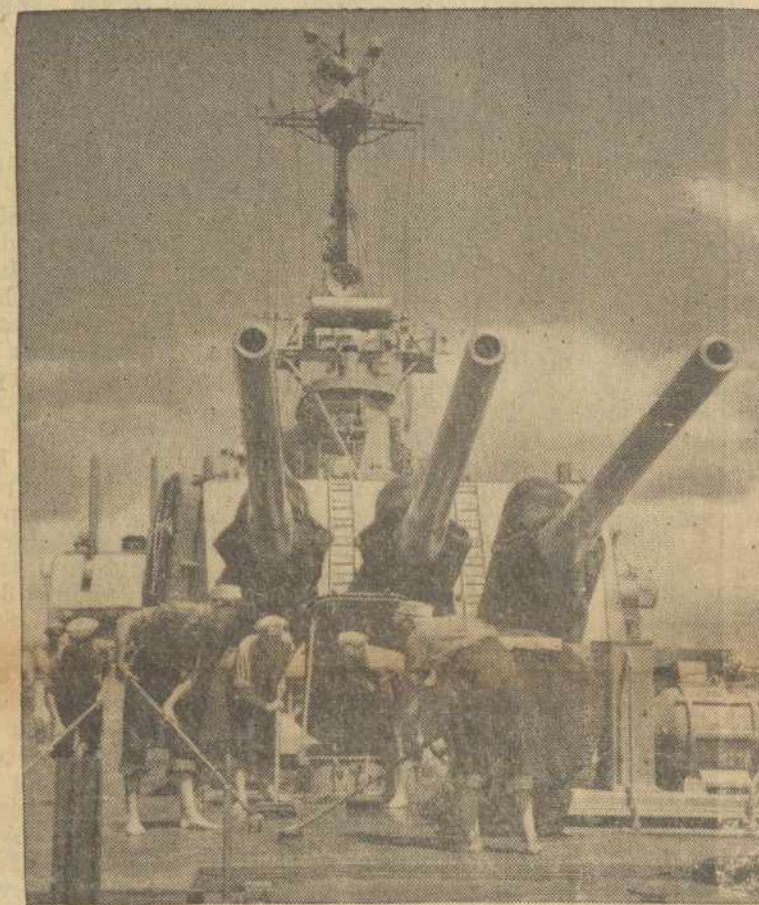
Neliuski, raminkis daina ir viltimi, Tikėki ryžtingai švesia ateitimi. Sušvis spindulėlis pro debesio kraštą, Sugrįši į savąjį mylimą kraštą.

Neliuski, broleli, pasaulių klajonėj, Visur dar surasi lietuviškus žmones. Kol metai krutinėj jausmų nenutildė, Visur dar surasi lietuvišką širdį.

Nors mūsų Tėvynė už jurų, už tolių, Ir čia gali rasti lietuviškų brolių; Ir čia skamba dainos — lietuviški žodžiai, Ir tremtinio dienos praslins nenuobodžiai.

Neliuski, broleli, į kovą — už buvį, — Tos audros per menkos palauži lietuvi. Supintosios rankos, lietuviškos širdys, Audras ir pavojus ryžtingai nutildys.

Ona K. Juraitytė — A. Waskes

Defense is your job, too!

Swabbing down their cruiser's forecastle deck or passing ammunition to her eight-inch guns, it's all in the day's duty for these young American seamen. Day or night, fair weather or foul, they're on the job, keeping the United States Navy our First Line of Defense — for America and for you.

But in these critical times, defense is your job, too. And one of the most important parts of that job is maintaining the economic strength of America, as the sailors are working to maintain her naval strength. How can you do that? By buying U. S. Defense* Bonds — buying them now and buying them regularly. So go to your pay office and join the Payroll Savings Plan or sign up at your bank for the Bond-A-Month Plan. But do it today!

The U. S. Defense Bonds you buy give you personal financial independence

Remember that when you're buying Defense Bonds you're building a personal reserve of cash savings. Money that will some day buy you a house or educate your children, or support you when you retire. Remember, too, that if you don't save regularly, you generally don't save at all. So go to your company's pay office — now — and sign up to buy Defense Bonds through the Payroll Savings Plan.

Don't forget that bonds are now a better buy than ever. Because now every Series E Bond you own automatically goes on earning interest every year for 20 years from date of purchase instead of 10 as before! This means that the bond you bought for \$18.75 can return you not just \$25 — but as much as \$33.33! A \$37.50 bond pays \$66.66. And so on. For your security, and your country's, too, buy U. S. Defense Bonds now!

*U. S. Savings Bonds are Defense Bonds Buy them regularly!

The U. S. Government does not pay for this advertising. The Treasury Department thanks, for their patriotic donation, the Advertising Council and

Amerikos Lietuvis

DARBAS REMIA PASAULINĘ LAISVĘ

Šios šalies Darbininkai Daugiau Negu Kas Kitas yra pasiryžę kovoti su komunizmu. — Jie Dabar Siulo pagelbėti laisvę mylintiems žmonėms Savo Pastangose nepasiduoti komunistų vergijai... Amerikos Unijos Pasiruošiusios Bet Kokiam Pasiaukojimui Kovoje Už Laisvę ir Demokratiją.

RAŠO ALEX ROSS

Pasiaukojimui Kovoje Už Laisvę ir Demokratiją.
Workers International Union.

(Šis yra vienas iš serijos straipsnių, kuriuos rašo žymiausi amerikiečiai sąryšyje su "Laiskų iš Amerikos" Vajum).

Nei viena kita grupė Amerikoje nėra tiek daug aukavusi apsaugoti pasaulio laisvę ir palaikyti demokratiškas laisves kaip JAV organizuoti darbininkai. Jie tai kovai ne tik pašventė visus savo gabumus, bet darbu ir aukomis prisidėjo prie bendro tikslų — kovoti prieš komunizmą.

Šios šalies darbo unijos rūpinasi savo narių bukle pagerinti, nes čionai atsieta aukščiausias gyvenimo laipsnis visame pasaulyje. Todėl šios šalies darbininkai savanoriškai kovoja savo priešą — komunizmą. Už visus kitus žmones, šioje šalyje, jie pažįsta priešą — komunistą. Jie žino kokiais slaptais budais jie veikia, koks jis pavojingas ir kaip grasina mūsų laisvę ir gerovei. Šalis dar nepripažino komunizmo žiaurumų bet darbininkai žinojo jų tikslus, motyvus, ir taktikas. Iš patyrimo juos pažinome, nes mes buvome pirmą auka jų infiltracijos ir kovos. Tvirtu atsispyrimu mes išgelbėjome savo unijas, jiems nepasidavėme, ir tada mes supratome koks tas priešas yra žiaurus ir be principų, visur apsilėnkiąs su teisybe, pravyrati savo tikslą jie nieko nepaiso. Komunistai yra pasidavę svetimai jėgai kuri visais budais bando sunaikinti mūsų laisvę ir demokratiją.

Keista, kad Amerikoje, ne kapitalistai ir turtingesnieji žmonės priešinasi komunizmui, bet darbininkai, kurių vardu komunistai buvo diskredituoti darbo eilėse. Bet aišku, kad pranašai niekada nebuvo tokie melagingi ir niekad nepaniekino darbo tikslus, idealus ir troškimus

kaip kad komunistai padarė. JAV komunistai nekovojo kapitalistus arba darbo išnaudotojus. Ir jiems nerupėjo taip vadinama buržuazinė klasė, jų įtekmingiausi remėjai, agentai ir šnipai priklausė vidutinei klasei, "nedakepti" intelektualai svyruojančio proto progresyviai ir nesubrendę kolegijū jaunijai. Kovoje prieš komunizmą darbininkas buvo pirmoje eilėje. Amatų unijos buvo pirmos pripažinti komunizmo pavojų. Organizuoti darbininkai yra vienintelė grupė amerikiečių, kurie komunistus pažįsta ir pasiryžę juos kovoti.

Kitų šalių darbininkai kurie truputį paveikti komunistų visokiais melais ir užtemimais apie Wall Street'o imperialistus ir kapitalistinius karo kurstytojus gal nesupranta kodėl čia darbininkai taip efektingai ir nepaliaujamai kovoja prieš komunistus. Atsakymas aiškus. Žmonijos kovoje prieš visokią tironiją ir diktaturas darbininkai visada užima pirmą vietą. Per amžius jie kovojo valdovus, federalistus, onus ir baronus. Jie kovojo vergų savininkus ir darbo išnaudotojus. Jie kovojo nacių ir fašistų. Ir šandien jie kovoja naują tironiją ir vergijos formą — komunizmą.

Mes nepasidavėme tironijai, todėl kad ji bandė atimti mūsų pilietybės teises. Nepripažino žmogaus kilnumo ir atėmė teisingumą, laisvę ir lygybę. Vienas Amerikos Revoliucijos svarbiausių dokumentų narsiai pasakė: "Mes laikome savaime aiškiais šias tiesas: visi žmonės sukurti lygiai, ir Kurėjis suteikė jiems nekurius neliečiamas teises tarp kurių yra laisvė, gyvybė ir laimės siekimas. Komunistai, kaip visų amžių ti-

ronijos protagonistai to nepripažįsta. Pagal jų išrokavimą žmonės turi atsisakyti tų teisių ir atsiduoti jų diktatūros naujai formai. Komunizmas išplėstų mūsų visas teises, sunaikintų mūsų tautos laisvę.

Komunistai kalba apie laisvę bet tikrovėje jie pavergia žmones.

Dabar jie kalba apie taiką bet ruošiasi karui.

Komunistai negali apgaudinti Amerikos darbininkus, bet jie gali suklaidinti kitų kraštų darbininkus karo pavargusius, kurie gal ir tiki kad Komunizmas yra geras dalykas. Tokiems žmonėms mes norime pasakyti, kad Amerikos darbo judėjimas jiems siulo daugiau vilties negu tie kurie nori sunaikinti mūsų laisvę. Amerikos Darbo Unija jau atidengė komunistų darbo fronto — The World Federation of Trade Unions melus. Mes padėjom isticgti International Confederation of Free Trade Unions, kad padėti visiems darbininkams jų kovoje už laisvę ir geresnę ekonomijos buklę. Mes atidengėm vergijos baismus, kuriuos Sovietų Rusija praktiškai su valdžios kontroliuojamų unijų pagalba. Mes įrodėm kaip darbininkai Čekoslovakijoje, Lenkijoje ir visuose Sovietų pavergtuose kraštuose yra išnaudojami komunistų valdomosios klasės. Mes visais budais pagelbėsime savo broliam ir sesėm už sienyje atsispyrę prieš komunizmą išgalėjimą tose sąlygose, kurios spausdų pergalėti tironus, kurie juos yra prislėgę.

Savo žmonėms ir savo draugams ir bendradarbiams mes sakome "Turėkite vilties — nepasiduokit." Mes žinome ką komunistai yra jums padarę ir ką jums gali padaryti. Mes gerai pažystam jų šunybes. Mes su jais kovojom savo organizacijoje ir juos pergalėjom. Nežiurint kiek iš mūsų bus reikalaujama pasišventimo mes pasiryžę kovoti prieš juos ligi komunistų apgavystė, tironija ir vergija yra pašalinta iš pasaulio.

— Autoritetinguose sluoksniuose buvo patvirtinta, kad lenkų egziliinės vyriausybės čionės lankėsi Bönnoje dėl santykių tarp Vokietijos ir Lenkijos. Susipratimo nepasiekta.

DARBO DIENA

Kas met Darbo Diena suteikia progos mums visiems parašyti laisvę savo draugams arba giminėms užsienyje. Ši šventė užbaigia vasaros sezoną. Įvyksta paskutinės ekskursijos ir šeimyniniai išvažiavimai. Visi linksmi, sveikesni pradėti naują rudens sezoną.

Yra viena iš puikiausių progų parašyti ką darėme Darbo Dienoje?

Kokia yra Darbo Dienos reikšmė? Kodėl ji yra viena iš mylimiausių švenčių.

Darbo Diena pažymi progresą kurį darbininkai atsiekia Amerikoje — vis geresnį gyvenimo standartą, ir ji pabrėžia darbininko naujas pareigas savo tautos reikaluose. Šimet Darbo Diena turi ypatingą reikšmę. Šiame pirmame rugsėjo mėn. pirmadienyje mes visi pripažinom kaip stebėtina Amerikos darbininkai patarnavo laisvei, kovodami prieš komunistų diktaturą visose formose.

Sovietų propaganda nuvaizduoja Amerikos darbininką kaip prislėgtą, išnaudotą žmogų ir kad jis nori sekti Maskvos liniją. Bet mes visi žinome tai netiesa.

Amerikos darbininkas išrovė komunistus iš aukštų vietų savo unijoje.

Jis rėmė Amerikos svetimų politikos svarbiausius punktus ir jų atstovai dalyvavo įvykdytume Marshall Plan.

Šandien Amerikos darbininkai gamina svarbią medžiagą, kuri yra reikalinga laisvos šalims save apsaugoti nuo agresijos.

Amerikos gamybos stebuklas yra darbo stebuklas. Yra tikras įrodymas, kad Amerikos darbininkas neapgaudinėja laisvės prieš melagingi prizadai. Amerikiečių laisvai turėtų nušviesti pagrindines teisybes apie šią šalį. Aišku, kad žmogus rašydamas i Geležinės Uždangos šalis nepaminės nei ginčių nei politikos — tik "pabrėžt stiprybę socialinės atsakomybės laisvų amato unijų JAV.

Bet rašydami į Vakarų Europą kitaip galime parašyti. "Amerikos darbininkai", tokie laisvai galėtų paminėti, "stovi su

DARBDAVIAI ir DARBININKAI KALA APSIGYNYMUI GINKLUS

JUOKAI

Koncerte, kada solistė dainavo, vienas klausytojas šale sėdantiame žmogui pasakė:

—Koks baisus balsas! Kas tokia ji galėtų būti?

—Ji mano žmona.
—Tai atsiprašau. Žinoma netiesa, kad jos balsas tikrai blogas, bet prastą dainą ji ten dainuoja! Kas galėtų tokią netikšią dainą sukurti?

—Aš.

tais visais kurie kovoja ir veikia prieš komunistinę diktaturą.

Šioje Darbo Dienoje darbininkas galėjo pabrėžti, kad laisvė vėl visur gyvuos, — kad teisė kalbėti laisvai, organizuoti laisvai niekad nuo jo nebus atimta.

Vyras: — Merginos, jūs vienu dalyku atsižymėte.

Mergina: — Na-gi, pasakyk, kuomi?

Vyras: — Jūs geriausia atsižymite permanija.

—Kazy, pasakyk tu man, kas atsitiktų, jeigu sulaužytum dešimt Dievo prisakymų?

—Tai liktų tik devyni, jeigu vienas sulūžytų.

Ne skutykla

Vabalas—Tai apsigavau, manydamas, kad čia barzdaskutykla. O man tai labai reiktų barzda apskust.

Ką daryt?

—Jeigu mergina imtų žuvant apie tave, ką tu darytum?

—Aš užkabyčia jai silkę ant meškerės.

Nepriklausomoji Lietuva

Rašo A. USPENSKIS (Šio straipsnio autorius Vokietijoje jau yra miręs. Šį raštą Redakcija iš jo yra gavusipraeitais metais. —Red.).

Gudų Komendantūros Ir Gudų Pulko Įkurimas Gardine. Lietuvos Vyriausybės Ir Lietuvių Ir Gudų Kariuomenės Evakuavimas Iš Vilniaus Į Kauną Ir Gardiną. (1919 m.).

Savųjų karininkų kadro išugdymui, 1919 metais Kaune, buvo įsteigta Karo Mokykla. Karo meto dėka, mokslas joje buvo išeinamas per 4 mėnesius. Karo Mokyklos viršininku buvo paskirtas generolas Galvydis — Bykauskas, 1919 metu kovo mėnesio I dieną atvažiavęs, aš jau radau Krašto Apsaugos Ministeriją įsikurdinusią gražiam dviejų aukštų mūriniam pastate, prie Iguolos bažnyčios (Soboro), buv. Bajorų Susivienijimo namuose. Kai padariau smulkų pranešimą apie nuveiktą gudų pulko įkurimo darbą eigą (piniginę ir ukinę apyskaitą), apsiginklavimą, rikiuotės apmokymą ir pasiruošimą kariškėmis veiksmams, p. Krašto Apsaugos Ministras pareiškė Gudų pulko vadui ir man padėką, už padėtą trisų ir pasiektus rezultatus. Sekančią dieną paskaičiau Krašto Apsaugos Ministerijos Įsakymą (Kr. Apsaug. M-jos įsakymas 1919 m. kovo 1 d.), skiriančią mane gudų pulko vado padėjėju. Šis pirmąsias lietuvių kariuomenėje tarnybinis pakėlimas, mane nepaprastai nudžiugino.

Ryšiams tarp Vyr. Kar. Štabo Kaune ir Gudų Pulko Gardine palaikyti, buvo paskirtas karininkas B. Giedraitis. Jis buvo labai palankus gudams ir daug man padėjo, išgaunant pulkui aprangą, pinigus ir ginklus, ir bendrai pagelbėjo visame, kas buvo pulko formavimosi pradžioje reikalinga.

Kovo pradžioje atvyko į Gardiną Lietuvos Vyriausybės įgaliotinis A. Žilinskas ir jo sekretorius Lozoraitis, (dabartinis atstovas prie Šv. Tėvo Sosto), kad asmeniškai susipažintų su politine aplinka ir nuotaikomis Gardine ir jo apygardoje, gudų politiniais veikėjais ir jų darbais ir apžiūrėjus I gudų pulką ir Gardino komendanturą.

Reikia pasakyti, kad tuo laiku (prisijungus Gudijai prie Lietuvos), gudiškųjų įstaigų, apskričių ir valsčių valdybų, bankų pašto ir gudiškųjų mokyklų įkurimas pra-

dėjo eiti daug drąsesniu ir spartesniu tempu, nepaisant lenkiškosios mažumos daromų tam kliučių (pagal 1914 m. statistiką Gardino srityje lenku tebuvo 10%). Sutinkant atvykusį įgaliotinį, Gardino Miesto Valdybos, Štabo, pulko kareivinių ir komendantūros būstinės pasipuošę gudiškomis vėliavomis. Sutiktas stotyje pulk. Lavrentjevo ir Gardino Miesto Valdybos narių, įgaliotinis pirmiausiai atvyko į pulko rajoną. Mano vadovaujami, pulkas ir komendantura išsirikavo Aleksandro aikštėje. Aš sutikau p. įgaliotinį raportu. Pasisveikinęs su pulku ir komendantura, p. A. Žilinskas tarė žodį. Jis pareiškė Lietuvos vyriausybės džiaugsmą dėl įsikurusio gudų pulko ir perdavė pastarosios širdingą pasveikinimą gudų pulko karininkams ir kareiviams ir linkėjimus sėkmingai dirbti Lietuvos ir Gudijos naudai ir garbei. O priešui užpuolus, — kraštą, ginti bendromis jėgomis narsiai savo Tėvynę. Aš pristačiau p. įgaliotiniui pulko ir komendantūros karininkus. P. įgaliotinis apžiūrėjo kareivinių patalpas. Aš smulkiai atpasakojau gyvenimo sąlygas ir apibudinau karininkų ir kareivių sąstatą.

Iš pulko, p. A. Žilinskas nuvyko į Gardino Miesto Valdybą. Čia valdybos nariai supažindino jį su savo administratyviniais darbais: gudiškųjų įstaigų, mokyklų, pašto, bankų, teismų, telegrafo organizavimų. P. inžinierius Kurganovič informavo apie geležinkelius ir susisiekimo kelius ir priemones. Vakare, aukštojo svečio garbei, buvo suruoštas pokylis. Į mūsų iškeltą Lietuvai tosta — pasveikinimą, J. Žilinskas atsakė iškeldamas tostą už Gudiją ir visas susirinkusius Gudijos veikėjus, ir p.p. karininkus, pasiryžusius savo gyvybės kaina ginti krašto laisvę. Triukšmingi valio lydėjo Gudijos garbei kalbas. Norėjosi tikėti, kad mūsų bendras darbas, pasitikėjimas vienu kitais, padės atkurti (senųjų laikų pavyz-

džiu) didelę monolitinę Lietuvį — Gudų Valstybę!

— V. —

Pirmieji Lietuvos Pripažinimai De Fakto. (1919 m.) Kova Su Komunistų Agentais Kariuomenėje! Kautynės Su Bolševikais Prie Daugavpilio (Dvinsko) Gudiškųjų Dalinių Išvykimas Į Frontą. Amerikiečių - Anglų - Prancūzų Kariškoji Misija Gardine.

Lietuvos Tarybos išrinktasis Lietuvos Respublikos pirmasis prezidentas Antanas Smetona (1919. IV. 12) jau atvyko į Lietuvą. Jo pastangomis visa eilė Europos Valsstybių jau pripažino Lietuvos Demokratiškąją Respubliką. Pripažinimo banga ėjo per pasaulį ir kiekvieną tokį pripažinimą Lietuvos laikinojoje sostinėje sutikdavo džiugaujanti minia. Visa lietuvių tauta džiaugsmingai atšvėsdavo kiekvieną naują pripažinimą. Miestai pasipuošdavo Lietuvos trispalvėmis ir tos tautos, kurios pripažinimą tą dieną švėsdavo, vėliavomis. Anglija ir Amerika, drauge su pripažinimu, suteikė Lietuvai ir piniginę paskolą. Tokiu būdu, Lietuvos Respublika pradėjo politinio ir ukinio gyvenimo atkuriamuosius darbus.

I-sis kun. Gedimino ir 2-is kun. Algirdo pulkai susiformavę sudarė I-ją brigadą. Pėstininkus stiprino atskiromis artilerijos brigadomis. Prie apskričių komendanturų vis dar kūrėsi atskiros savanorių kuopos. Visa šita mažytė kariuomenė tuoju gaudavo kovos krikštą, susidurdama su bolševikais. Balandyje, po 4 mėnesių apmokymo Karo Mokykloje, buvo išleista pirmoji savųjų lietuviškųjų karininkų laida. Jaunieji karininkai tuoju buvo pasiūsti į frontą!

Bolševikų kariuomenė vis giliau skverbėsi Lietuvos teritorijon ir vietinių komunistų propaganda vis stiprėjo. Jie išbraudavo net į Lietuvos kariuomenės eiles. Toks išibrovimas įvyko I-am Gudų pulke (Gardine). Raštingas ir apsukrus eilinis, slaptas bolševikas, naktį budėjo sargyboje prie pinigų dėžės. Jis nuleido pinigų dėžę per langą žemyn (budintis karininkas tuo laiku vizitavo kareivines) apačioje matomai jau laukė kitas bolševikas, kurs priėmė tą dėžę ir jie

abu paspruko. Laimei, dėžė buvo beveik tuščia, nes tuo laiku aš, kaip tik buvau išvykęs Kaunan, parvežti pinigų. Šio nepaprasto įvykio ištirti buvo atvykęs iš Kauno karo tartytojas generolas Zarinas. Buvo įsakyta stropiau perkošti stojančius savanorius, pridaboti eilinius, langą, per kurį įvyko dėžės išvogimas, užkalti grotomis ir t.t. Dar prisimintinas atsitikimas, kai aš, jau budamas gudų pulko vadu, atėjęs į štabą, ant savo kambario durų išorinės pusės radau užklijuotą popierio lapą su užrašu: "Mirties tau prakeiktas baltgvardiet! Tavo dienos suskaitytos!" Centralinis gudų komunistų partijos komitetas.

Aš parodžiau šį užrašą mane lydėjusiam dežuruojančiam karininkui. Jis tvirtino, jog prieš valandą šio užrašo ant durų nebuvo matęs jokių civilių įeinančių į štabą. "Vadinasi" — nutariau aš "priešas čia pat štabe!" Kruopščiausi pajieškojimai neturėjo jokių pasekų.

Kelioms dienoms praslinkus iš pulko pabėgo, pagrobęs valdiškus daiktus, vienas puskarininkis. Matomai tai buvo bolševikas, kurs provokacijai nepavykus, bijojo būti išaiškintas. Taip nutarėm mes visi, pravedę jo pabėgimo ir ankstyvesnio laikymosi pulke kvotą. Buvo panašių atsitikimų ir lietuvių daliniuose.

Kartą žvalgyba pranešė man, jog į Gardiną šią naktį iš kažin kur atvyko stambus apsiginklavusių komunistų burys, su kulkosvaidžiais.

Vokiečių batalijono vadas, su kuriuo aš nenutraukdavau ryšio, kad palaikius mieste tvarką ir ramybę, patvirtino, kad ir jo žvalgai pranešė tą patį. Mes sudarėme bendrą gynimosi planą. Prieš kareivines Aleksandro aikštėje iškasėm apkasus ir įruošėm kulkosvaidžių lizdus. Stumėm užėmėm langus, o miesto pusėn išsiuntėm stiprius patrulius, apginkluotus rankinėmis granatomis ir pan. Staigus naktinis komunistų lizdo puolimas senamiestyje, suardė visus pastarųjų planus, nes pavyko suimti svarbesnius komunistų vadus ir konfiskuoti visą jų spaudą.

(Bus daugiau)

TRUMPOS ŽINIOS MUSŲ KOLONIJOJ

— Panelė Birutė Kupstaitė, Emilijos Kupstienės dukterė, 171-A Vernon gatvės išvyko į Chicago, Ill., lankyti specialius kursus, prisiruošęti tarnauti lėktuvuose skrendant. Šioji lietuvaitė baigė South High School, Worcesterį, paskui Barbiizon Madų mokyklą New Yorke ir Lasell Junior kolegiją.

— Marijona Morkunaitė ir Walter T. Schatzle apsidėję rugsėjo 2-trą dieną, East Falmouth, Mass., šv. Patriko bažnyčioj. Jaunoji yra Jono ir Marijonos Morkunų dukterė, nuo 20 Arlington gatvės.

— Vladas Mačinskis, sulaukęs 59 metų amžiaus mirė Miesto Ligoninėje ir buvo palaidotas antradienį. Velionis paliko savo žmoną Ievą (Česniutę) Mačinskienę ir tris anūkus. Laidotuvės buvo nuo M. Čivinsko koplyčios į Aušros Vartų bažnyčią, kur atlaikytos mišios.

— Asta Orentaitė, 13 Mendon gatvės, buvo Kanadoje atlankyti gimines, ir sugrįžus atostogavo Brocktone.

— Jungtinių Valstijų Armijos benas suteiks koncertą rugsėjo 10-tą, pirmadienio vakare, Auditoriume. Koncertas prasidės 8:30 valandų. Prie jo priklausio 40 kareivių balsų choras. Šis benas buvo suorganizuotas 1946 metais iš trijų mažesnių muzikališkų vienetų nuo to laiko keliavo virš 200,000 mylių, koncertus laikydamas 500 miestų.

— Trečiadienį, apie 33,500 Worcesterio vaikų sugrįžo mokyti po trijų mėnesių atostogų. Iš šio skaičiaus apie 25,800 mokysis viešose mokyklose ir 7755 parapijėnėse mokyklose.

Tautos Šventės Minėjimas

Rugsėjo 8 d. 1951 met. (šeštadienį), Elks klubo salėje, 39 Elm st. rengiamas Tautos šventės minėjimas. Programoje: paskaita Tautos šventės proga, koncertas ir šokiai. Šokių metu gros džazas. Pradžią 6:30 val. vak. Įėjimas—aukos 49c. Pelnas Tautos Fondui.
Kviečiame visus Worcesterio lietuvius kuo skaitlingiausiai dalyvauti Tautos šventės minėjime.
Šis skelbimas lai buna pakvietimu, kaip pavieniams asmenims, taip ir organizacijoms. Atskirų pakvietimų nesiusime.
Worcesterio Liet. Tremt. B-nės Komitetas

RADIO ŽINIOS

Lietuvių Radio Korp. radio programą sekmd., rugsėjo 9-tą, per stotį WHEE, 1090 kil. (netoli WBZ stoties) 9:30 iki 10:30 val. ryte bus sekantis:
1—Falcons orkestra.
2—B. Brazdžionis iš Worcesterio sakys paskaitą "Tautos šventė ir Išeivis".
3—Dainos.
4—Magdūtės pasaka.
Po programos prašome parašyti laiškėlį ar atvirutę į stotį WHEE, Lithuanian Program 35 Court St., Boston, Mass., pranešdami kokias orkestras, dainininkus ir dainininkes norit išgirst, o biznio reikalais rašykite ofiso adresu: 502 E. Broad way., So. Boston 27, Mass.

— Juozas Dubickas, tremtinys studentas pradėjo mokintis Clark kolegijoje šią vasarą ir ketina tapti kalbų specialistu.

"Amerikos Lietuvis" piknike atsilankė buvusi worcesterietė, gerai žinoma Gabrinė Timinskaitė, kuri dabar ištėkėjusi New Yorke gyvena. Jos brolis Algirdas Timinskas, iš Brocktono kartu atvažiavo, su žmona ir dviejų metų sūnum.

— Stasys Bartašius, gerai žinomas muzikantas turėjo 3 savaites atostogų ir pirmadienį grįžo dirbti. Jisai aplankė Font du Lake, Wisconsin, Carney, Michigan, Rochester, N. Y., Chicago, Ill. ir kitus vakarines valstijas. Aplankė visas gimines. Apie 2600 mylias iškeleliavo ir jaučiasi gerai pasilsėjęs.

Worcesterio Moterų Klubo Veikimas

Susirinkimas įvyks ši mėnesį rugs. (Sept.) 11, 1951, Liet. Pil. klube, 7:00 v. vak. Turėsime pakviestą svečių kalbėtoją Dr. Arantą, dėstis sveikatos užsilaikimą ir kaip prailginti gyvenimą, kurie visiems labai svarbus. Po susirinkimo bus arbatėlės vaišės. Mes dar turėsime nepabaigtų dalykų, tai "bankietas". Narės dalyvaukite šiame susirinkime, del jusų gerovės.

Mrs. J. N. Nevis

PAIEŠKOJIMAS

Ona Radzevičaitė Bendoraitienė paieškau savo brolio Juozo Radzevičiaus, kilusio iš Senaučo kaimo, Šilavoto valsčiaus, Amerikon atvažiavęs prieš pirmą diidij karą. Jis dirbo ilgą laiką kasyklose. Kas apie jį žino, ar jis pats malonėkite atrastyti šiuo adresu: Ona Bendoraitienė, Glen Park, Alberta, Canada.

IEŠKO BUTO

Keturių asmenų šeimai reikalingas butas, iš 4 ar 5 kambarių; su vaikais 4 ir 7 metų. Vladas Pajėda, 19 Lawrence St., Wor., Mass.

SKELBIMAS

Lietuvos Atgimimo Sąjūdžio leidžiamą, tautiškos minties, savitraštį "Laisvoji Lietuva" gaunama Worcesterįje šiose vietose:
1) "Amerikos Lietuvis" administracijoje, 14 Vernon Street, Worcester, Mass.
2) Lietuviškoje Vaistinėje pas p. V. Skrinšką, Kelley Sq. Worcester, Mass.
3) Vernon Drug Co., J. P. Buynicki, 100 Millbury St., Worc.
4) M. Lunecką, 75 Myrtle St., Worc., Mass.

Edward Yanover's
PACKAGE STORE
278 Millbury St., Worcester, Mass.
\$2.95 už dežę, plus už benkas, ir kitas alkoholinius gėrimus
Vietiniai ir Importuoti Gėrimai
Pristatomi į namus
Pašaukite Tel. 2-3331
278 Millbury gatvės
Pristatymas nemokamas—perkant alaus dežę

DOVANŲ LAIMETOJAI

"Amerikos Lietuvis" ru- deniniame piknike, kurs įvyko rugsėjo 2-trą ir 3-čią, J. Babrausko pavilijone, Leicester, Mass., buvo skirtų dovanų traukimas. Prie traukimo buvo sekantieji: p-lė Danguolė Čekaitė, Asta Orentaitė, ponis V. šilalėnė, B. Višnauskas ir ponis K. Kandratavičienė. Dovanas laimėjo šie asmenys:
1. M. Korsock, 32 Lawrence St., Lawrence, Mass., tikieto nr. 2453—Rašomą Mašinėlę.
2. Annie Glebaucis, 92 Ash St., Gardner, Mass., tikieto nr. 479—antrą dovaną, lėkščių setą.
3) Julia Renaud, 14 Shaw St., Palmer, Mass., tikieto nr. 3415 — 10 Lietuviškų knygų.
4. F. Vaitkevich, R. F. D.

20, Granby, Conn., tikieto nr. 5474 — Lietuviškų plokštelių albumas.
5. M. Marcinkevičienė, 46 Providence gatvės, Worcester, Mass.—Liuksusinis korespondencijos setas.
Amerikos Lietuvis nuoširdžiai dėkoja visiems savo skaitytojams už paramą ir skaitlingą dalyvavimą metiniame piknike. Nors nevisi galėjo laimėti dovanas, vienok laimėtojais buvo visi tikietų turėtojai, nes jie užsipelnė lietuviškosios spaudos rėmėjo vardą. "Amerikos Lietuvis" sveikina visus laiminguosius ir linki būti uoliais lietuviškos spaudos rėmėjais. "Amerikos Lietuvis" visiems taria nuoširdų ačiū!

Amerikos Lietuvis Red.

MAGAY & BARRON

OPTIKIERIAI

368 MAIN GATVĖS—Prie Foster gatvės

Worcester 8, Mass.

Laidotuvių Patarnavimas

Žemiausios Kainos, Pradedant \$200.

MATHEW A. CINSKY

340 HARDING GATVĖS

TEL. 5-5898

Perdaug Verksmų Ašaronių

Dieve! ar tik verkt mums skirta, Kad krupčiotų jauna karta? Skuboms duok verksniam linksmumo, Suteik minčių įvairumo.
Verkėm kai mus lenkai vergė,
Verkėm ir kai caras neigė;
Verkėm kai Smetona valdė,
Verkėm kai Hitleris maldė.
Verkėm Stalino suteršti,
Verkėm komunizmo keršte;
Verkėm be spaudos tamsavę,
Verkėm net ir laisvę gavę.
Dabar, verkiam išmokslinti,
Tai kuom verksmus benaikinti?
Verkiam laisvoje šalyje—
Verkiam buities prieangėje.
Ar nekilsim iš dejonų,
Iš merdėsių, iš klajonių?
Po pasaulį išsisklaidę —
Vieni kitų išsibaidę.
Vien tik verkiam, aimantuojam,
Ašarodami dejuojam;
Kas gi verksnius glosto, paiso?
Niekas! jų laurais nekaišo.
Tai kam liudnai leisti dienas,
Jei beverkiant likti vienas?
Ar niekad nebusim linksmi,
Taip ir mirsime tik verksme?
Kada liausim gerbt neigimą,
Ar pradėsime steigti teigimą?
Kam bežaisti senoms dienoms?
Geriau juokimės hajinoms.
Sklandžiau kopkim daigtan glaustis,
Imkim subrendesniais jaustis;
Juokis! kartu "svietas" juoksis,
Šypsant, viskas geriau seksis.
Skubiau tapkim optimistais, —
Nereiks būti pesimistais;
Praktiškai kilniau gyvenkim,
Kaušais merdėsių nesemkim.
Kas dejuoja, nuolat verkia —
Jokio labo neatsiekia;
Liaukim verksmais žemint spaudą,
Meskim skundus, meskim raudą.
Nors ir butum varge vienas,
Šluostik pats savąs blakstienas.
Prask gyvent tikra viltimi,
Pasitikėk ateitimi.
Buki žmogum, laimėš vertu,
O ne kokiū arkliau sartu;
Perskrosk ašarotas sienas,
Juokis iš visko per dienas.

A. J. Jokubaitis

Lietuvos Generalinio Konsulat New Yorke

Paieškomi Asmenys:

BARANAUSKIENĖ - Kaušaitė, Uršulė, sunus Bronius ir dukterė Stasė.
CIGELIS, Juozas, atvykęs iš Alytaus.
FRESDFORFAS, Gūtavos, iš Sintautų, šakių aps.
KARPIS, Juozas, iš šakevičių k., Batakių v., Tauragės ap.
KAUSAITĖ - Baranauskienė, Uršulė, sunus Bronius ir dukterė Stasė.
LUTKIEWICZ, Zigmund, sunus Katarinos Lutkiewicz - Urbancyk, gyvenęs Detroit, Mich., 24 Hancock Ave.
MAZEIKIENE - Seskutė, Magdarena, iš Pikelionių k., Stakliškių par., ir vyras Mažeika, Kazys, iš Padreskų k.
MESKAUSKAS, Jonas, iš Kuktiskų m., Utenos ap.
OLISAUSKAITE, Juzefa, iš Baisogalos, gyvenusi 63 Hancock Ave., Detroit, Mich.
PELESKAITIS, Petras, iš Beržinų k., Keturvalakių v., Vilkauskų ap.
RAICHERTAS, Georgas, iš Sintautų, šakių ap.
RASLANAS, Stasys, iš Pavuolių k., Utenos v.
SESKUTĖ - Mažeikienė, Magdarena, iš Pikelionių k., Stakliškių par. ir vyras Mažeika, Kazys, iš Padreskų k.
ŠPEDERIS, rancas, iš Pavasių k., šakių ap.
SVENCICKAS, Vladislovas, iš Vilniaus.
VAICIULIONYTĖ, sesuo Pranciškos Veloniškienės, gyvenusi apie Mahonoy City, Pa., kilusi gal iš Kalvarijos, Marijampolės ap.
VAILIONIS, Antanas, iš Leipalingio, Seinių ap.
VALAITIS, Juozas, iš Kidulių val., šakių ap., gyvenęs Sao Paulo, Brazilijoj.
VIRŠILA, Konstantas.
ZEMRIETA, Jonas, ir Juozapas, iš Trivalkių k., Pašvitinio v., šiaulių ap.
ZUKAUSKAS, Silvestras.
BADUŠANKA, Jonas, ir jo du broliai bei dvi seserys, iš Anykščių, Utenos ap.
DAMBRAUSKAS, Juozas, sunus Antano.
DAMBRAUSKAS, Mateušas, iš Anykščių, Utenos ap.
DARULIS, Viktoras, iš Paželių km., Želvos v., Ukmergės ap.
DEMENTAVICIUS, Vytautas, iš Vieškunų km., Pažaislio vl., Kauno ap., buvo išvežtas Vokietijon 1944 metais. Zinantieji apie jo likimą prašomi atsiliepti.
DUONELAITIS, Petras, iš Joniškio.

GUDAITIENĖ - Stulgaitytė, Agota, ir Stulgaitis, Juozas ir Vincas, iš Biliūnų dv., Raseinių ap.
KEIZERIS, Jurgis iš Rugelių km., Tauragės v.
LAŽAUNINKAS, Jonas, iš Tilviškų (Giliškių) km., Slavikų parap., šakių ap.
MACKEVICIENĖ - Radzevičiūtė, Ona, iš Oskinių km., ir sunus Mackevičius, Viktoras.
MISKINIS, Petras, iš Debeikių vl.
RADZEVICIUTĖ - Mackevičienė, Ona, iš Oskinių km., ir sunus Mackevičius, Viktoras.
SANDZIUTĖ - Marijona, iš Mergutakių km., Punsko par.
SILINSKAITE - Vaičiūnienė, Ona, iš Lazdėnų km., Vainuto v., Tauragės ap.
STULGAITIS, Juozas ir Vincas ir Gudaitienė - Stulgaitytė, Agota, iš Biliūnų dv., Raseinių ap.
VAIČIUNIENĖ - Šilinskaitė, Ona, iš Lazdėnų km., Vainuoti v., Tauragės ap.
VALASINAVICIUTĖ, iš Marcinonių valsčiaus.
ZABIELA, du broliai, iš Girelės km., Kavarsko v.
ACHENBAKAITE - Jansohn, Berta.
BALČIUNAS, Juozas iš Pakernių km., Gruzdžių v., šiaulių ap.
BALTRUSAITYTĖ, Adolfiną, iš Kražių.
BARAUSKAS, Jonas, iš Ramygalos, Barauskienė - Skestėnaitė, Rozalija, ir Barauskaitė, Marijona, abi iš Pagaidžpilio km., ap., gyvenę Rygoje.
JANSOHN - Achenbakaitė, Berta.
JAZDAUSKAITE, Kazimiera, iš Vaiguvos vl., šiaulių ap.
LIOGĖ, Mykolas, iš Liogių km., Andrioniškio parap., Panevėžio ap.
MATIJOŠAITIS, Jonas, iš Butrimų km., Eržvilko vl., Tauragės ap.
RODOMSKIS, Juozas, iš Kybartų m., Vilkaviškio ap.
ŠAULYTIS (Šaulys), Marė ir Rožė, iš Radziūnų km., Alytaus ap.
SIMENAS, Petras, iš Papilių km., Subačiaus v., Panevėžio ap.
SKESTĖNAITE - Barauskienė, Rozalija, ir Barauskaitė, Marijona, abi iš Pagaidžpilio k., bei Barauskas, Jonas, iš Ramygalos, Panevėžio ap., gyvenę Rygoje.
TUMAS, Antanas.
Ieškomieji arba apie juos žinantieji maloniai prašomi atsiliepti i: Consulate General of Lithuania, 41 W. 82nd Street, New York 24, N.Y.

PALSONS

\$35. NUOLAIDA UŽ JUSŲ SENĄ MAŠINĖLĘ PERKANT BILĖ KILNOJAMĄ MUSŲ KRAUTUVĖJE!

Nauja Masinėle nuo \$68.50
Nuolaida 35.00
Mokate \$33.50

PALSONS turi Pilną Pasirinkimą Rašomų Mašinėlių...
• ROYAL
• CORONA
• UNDERWOOD
Kainos nuo 68.50 iki \$100.37

Tik pamanykit! Tiktai už \$33.50 su mokestimi, galite turėti naują mašinėlę su dėžute.

Sąlygos žemos iki \$1. kas sav. * Jusų mašinėlė turi turėti 4 eiles raidžių, užpakalinį tarpą, su dėžute ir turi būt gerame rašymo stovyje.

PALSONS

280 MAIN GATVĖS

Ofiso Reikmenys ir Rakandai

VAIKŲ KAMPĖLIS

Algis Garsys šią savaitę parašė geriausią pasakėlę ir gavo pirmą dovanėlę—dolerį.
Algio pasakėlė seka: —

pinėje. Jisai ją turi pats pasistatęs savo sode. Žiemą pas jį atvažiuojame ir pasivažinėjame su rogėmis.

MANO GERAS DRAUGAS

Mano brolis šarūnas yra mano geriausias draugas. Jis man pasako labai daug juokingų pasakų, ypač kai atsigulam miegoti, ir negalime užmigti.
Kartais viduryje nakties mes susipešame. Tada mama ateina ir krečia po vieną, tai mes tuojau užmiegame.
Kada būna šiltos dienos, mudu su broliuku einame maudytis. Kartais mes einame į kiną, kada būna gražios filmos, arba pas savo draugą. Jo mama kartais leidžia nakvoti pas jį pala-

Tikrai šarūnas yra iš visų mano geriausias draugas, užtai, kad jis yra mano brolis.
Algis Garsys, 9 metų, 44 Penn Avenue, 5-tą skyr. šv. Kazimiero mokyklą

Raginam mergaites ir berniukus parašyti pasakėles ir prisiusiti ar atnešti į redakciją. Pasirinkite sau apie ką rašyti. Ne tik Worcesterio, bet ir kitų miestų vaikučiai rašykite į savo kampelį. Ypač Amerikos vaikučiai nepasiduokite, jūs irgi mokate lietuviškai rašyti. Rašykite — AMERIKOS LIETUVIS, Vaidų Kampelis, 14 Vernon Street, Worcester, Mass.